

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАВНИЙ: А. Б.

ДИЛО

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501060
Банку Чеських Леско
Прага „Діло“.
Републіка не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно 15.00
піврічно 31.00
річно 60.00

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. у ч.
ДОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 1.50 ЗОЛ. п.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Перед відкриттям першого карпатоукраїнського союму

ХУСТ РОЗУМІЄ ЗНАЧІННЯ ТОГО ДНЯ ДЛЯ НЬОГО...

ВІДЕНЬ УПС. Столиця Карпатської України, як і всі інші міста краю, гарячково і святою приготування до славного дня — відкриття першого союму Карпатської України. З цієї нагоди карпатська преса приносить записки шефа пропаганди Карпатської України — д-ра Комарницького, в якому м. ін. читаємо:

20-тий вік приносить нове життя сьогоднішній столиці Карпатської України. Хуст складає іспит національної зрілості. На Конгресі в Хусті 22-го січня 1919 р. представники українського народу Карпатської України складають заяву: Геть з чужим ярмом, українська земля для українців. 1920 р. Хуст стає осідком краєвих урядів. Перебирає тоді роль центрального міста. День 2-листопада 1938 означає для Карпатської України втрату Ужгороду. Тоді Хуст стає головним містом молодого держави. В жилах Хусту вливається нова національна кров. Він стає осередком господарського і культурного життя краю. Хуст доводить свою зрілість під час маніфестації у 20-ліття хустської Української Національної Ради. 22-січня ц. р. 12-го лютого співає пісню радості з перемоги у виборах до першого союму Карпатської України. 19-го лютого є свідком величавої маніфестації молоді, організованої у рядах „Карпатської Січі“. Але найбільшою почесою діждеться в той день, коли в ньому збереться перший сойм Карпатської України, вибраний з волі тих, що завжди були господарями, але не панями цієї землі. Сойм тих, що після тисячлітньої неволі будуть вільні, щоби володіти самі собою і своєю землею. Хуст му-

сити тоді доказати, що він зрозумів, який це для нього славний день. В той день у 17-годині одягнемо що найкращий одяг, прикрасимо його жовто-блакитними стрічками і підемо під будинок союму. Через голосники вислухаємо хід засідання, а потім всі без різниці станемо в похід. Покажемо гостям, заступникам центрального і словацького уряду, заступникам парламенту й сенату та журналістам, що Хуст розуміє, що для нього означає цей день. Готуймося всі до великого дня нашої столиці.

КОЛИ ВІДБУДЕТЬСЯ ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ?

ПРАГА. КУП. Чеська преса обговорює справу відкриття першого союму Карпатської України, при чому зазначає, що досі остаточно не устійнений речинець відкриття. Перше засідання першого карпатоукраїнського союму відбудеться котрогось дня між 6-тим і 9-тим березня.

Чеська преса передбачує, що президентом союму Карпатської України виберуть д-ра Юлія Брашайка або теперішнього начальника ресорту шкільництва д-ра Августина Штефана.

Виготовлено вже текст приречення, яке складуть послі до карпатоукраїнського союму на його першому засіданні.

Бенешівським шляхом...

ПРАГА ЩЕ ДОСІ НИЧОГО НЕ НАВЧИЛАСЯ.
НОВЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Словацьке Пресове Бюро подало таку вістку: В суботу ген. Прхали відбув конференцію з карпатоукраїнськими міністрами, на якій дійшло до поновного непорозуміння. Ген. Прхали поставив вимогу, щоб карпатоукраїнський уряд підчинився вповні Празі, на що дістав відповідь, що карпатоукраїнський уряд не зрештє зі своєї незалежності.

До цієї вістки Словацьке Пресове Бюро додало такий коментар: Прага досі нічого не навчилася й у своїй внутрішній політиці намагається далі йти централістичним шляхом Бенеша. Не вважаючи на трагедію, яка їх стрінула, вони й далі не занекали у внутрішній політиці тих метод, які привели на них катастрофу.

РОБОТА ГЕН. ПРХАЛІ.

ВІДЕНЬ. ПАТ. „Фелькшер Беобахтер“ повідомляє про зріст напруження на Підкарпатській Русі між українцями і чехами приписуючи це роботі ген. Прхали.

РОЗБРОЄННЯ ВІДДІЛІВ СІЧІ?

ХУСТ. ПАТ. Згідно з отриманими тут вістками чеська військова влада й жандармерія перевели розбрюєння відділів Січі в місцевості Королево над Тисою.

Почта Карпатської України працює правильно.

ПОЧТОВА КОМУНІКАЦІЯ НАЛАДНАНА.

ПРАГА. КУП. Чеська преса підкреслює поправу у поштової комунікації Карпатської України. Після налагодження залізничної комунікації почта функціонує вже зовсім правильно.

ПРИЙМАЮТЬ НОВИХ СЛУЖБОВИКІВ.

ХУСТ. КУП. Дирекція почт проголосила, що прийме коло 70 нових службовиків у віці 18—45 літ, що мають покінчену щонайменше горожанську школу.

Підготовляють законопроекти для союму.

ХУСТ. КУП. На засіданні ініціальної комісії при уряді Карпатської України ухвалено законопроект, між іншим про назву країни, про урядову мову, про державний герб та прапор, про реорганізацію гірничої служби та про нострифікацію заграничних дипломів.

КУРАТОРІЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ.

ХУСТ. КУП. Міністерство шкільництва іменує кураторію для українського державного театру, складену з чотирьох членів.

ТРАНСПОРТ РОБІТНИКІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ХУСТ. КУП. Транспорт робітничих родин до Німеччини збільшиться з 50 на 100 родин. Цей транспорт відіде 9-го березня ц. р.

РЕЄСТРАЦІЯ РОВЕРІВ.

ХУСТ. КУП. Дирекція поліції видала розпорядок, щоби власники роверів мали з собою документи, що стверджують власність роверу. Цей розпорядок видало з огляду на крадіж роверів.

Прем'єр Пієрльо шукає виходу з кризи.

Після невдачі соціалістичного сенатора Судана — про що пишемо на іншому місці — створити новий бельгійський уряд, прем'єрові Пієрльоту, який дає у стані димісії веде справу уряду, не залишилося ніщо інше, як розв'язати парламент та розписати нові вибори. Але це був би один з найгірших виходів. Нові вибори, щодо яких невідомо, чи вони створили б якусь нову парламентарію більшість для уряду, мусіли б відбутися в атмосфері нечуваного розгартювання, що його викликала справа д-ра Мартенса й загострення взаємин між нальонами і фландами.

Тому прем'єр Пієрльо скликав у суботу позачасне засідання свого димісіонованого кабінету, щоб переконатися, чи можна ще створити

уряд у рамках теперішнього парламенту. Саме на цьому засіданні виявилось, що є змога під певними умовами створити уряд спертий на своїх партіях: католицькій та соціалістичній. У зв'язку з цим у політичних колах появилася чутка, що імовірно в поведінку король призначить нового прем'єра, який намагатиметься створити уряд на підставі порозуміння двох згаданих партій.

Прем'єр Пієрльо відбув у неділю довшу розмову з сенатором Суданом і з королем, потім скликав засідання ради міністрів, яка — кажуть — мала розглянути можливість розв'язання парламенту. Після засідання прем'єр Пієрльо відбув ще одну розмову з королем.

Зміна дипломатів в Іспанії.

ПРИЗНАЧЕННЯ МАРШАЛА ПЕТЕНА ВИКЛИКАЛО ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ЕСПАНІІ.

ПАРИЖ. ПАТ. Делегат міністерства закордонних справ Роша вернувся в суботу рано з Іспанії. Дир. Роша заявив журналістам, що призначення маршала Петена на становище амбасадора в Бургос викликало велике враження в цій національній Іспанії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРИ ЧЕРВОНОМУ УРЯДІ ВІДПЛИВ ДО АМЕРИКИ.

ШЕРБУРГ. ПАТ. Амбасадор Зауценних Дерлау у республіканській Іспанії відплив до Нью-Йорку. Амбасадор покинув Барселоно у хвилину коли до неї входило націоналістичне військо.

АНГЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕСПАНІІ.

БАГДАД. ПАТ. Новий британський амбасадор у Бургос сер Моріс Петерсон, що був представником Великої Британії в Іраку, 20-го березня приїде літаком до Лондону, звідки виїде до Іспанії, щоб перебрати там нове становище.

Бунт в Картагені.

БАСЕЛЬОНА. ПАТ. У зв'язку з вістками про бунт у Картагені фельетон ген. Франко виїхав з Кадіксу спрямовуючись до Картагені.

СТ. ЖАН ДЕ ЛЮЗ. ПАТ. Згідно з повідомленням з Картагені там ідуть завази бої. Радикали в Картагені проголосили в неділю повстання комуністів, з якого виходить, що влада в місті належить повстанським військам. Також і в околицях містечкох андалусійського провінції республіканської влади.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАВЦЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Реданція й Адміністрація:
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.
Телефон Реданції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конт.: П. К. О. Львів 504-060.
Банку Чеських Лівон.
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . 15.00 „
піврічно . . . 30.00 „
річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., у ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Перед відкриттям першого карпатоукраїнського сойму

ХУСТ РОЗУМІЄ ЗНАЧИННЯ ТОГО ДНЯ ДЛЯ НЬОГО...

ВІДЕНЬ УПІС. Столиця Карпатської України, як і всі інші міста краю, гарячково і святою приготування до славного дня — відкриття першого сойму Карпатської України. З цієї нагоди закарпатська преса приносить записки шефа пропаганди Карпатської України д-ра Комаринського, в якому м. ін. читаємо:

20-тий вік приносить нове життя сьогоднішній столиці Карпатської України. Хуст складає іспит національної зрілості. На Конгресі в Хусті 22-го січня 1919 р. представники українського народу Карпатської України складають заяву: Геть з чужим ярмом, українська земля для українців. 1920 р. Хуст стає осідком красивих урядів. Перебирає тоді ролю центрального міста. День 2-листопада 1938 означає для Карпатської України втрату Ужгороду. Тоді Хуст стає головним містом молодого держави. В Хусті Хусту вливається нова національна кров. Він стає осередком господарського і культурного життя краю. Хуст доказує свою зрілість підчас маніфестації у 20-ліття хустської Української Національної Ради 22-січня п. р., 12-го лютого співляє пісню радості з перемоги у виборах до першого сойму Карпатської України, 19-го лютого є свідком величавої маніфестації молоді, зорганізованої у рядах „Карпатської Січі“. Але найбільшої почеси діждеться в той день, коли в ньому збереться перший сойм Карпатської України, вибраний з волі тих, що завжди були господарями, але не панями цієї землі. Сойм тих, що після тисячлітньої неволі будуть вільні, щоби володіти самі собою і своєю землею. Хуст му-

сить тоді доказати, що він зрозумів, який це для нього славний день. В той день у 17-годині одягнемо що найкращий одяг, прикрасимо його жовто-блакитними стрічками і підємо під будинок сойму. Через голосники вислухаємо хід засідання, а потім всі без різниці ставимо в похід. Покажемо гостям, заступникам центрального і словацького уряду, заступникам парламенту й сенату та журналістам, що Хуст розуміє, що для нього означає цей день. Готуймося всі до великого дня нашої столиці.

КОЛИ ВІДБУДЕТЬСЯ ПЕРШЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ?

ПРАГА. КУП. Чеська преса обговорює справу відкриття першого сойму Карпатської України, при чому зазначає, що досі остаточно не устійнений речинеш відкриття. Перше засідання першого карпатоукраїнського сойму відбудеться котрогось дня між 6-тим і 9-тим березня.

Чеська преса передбачує, що президентом сойму Карпатської України виберуть д-ра Юлія Брашайка або теперішнього начальника ресорту шкільництва д-ра Августина Штефана.

Виготовлено вже текст приречення, яке складуть послі до карпатоукраїнського сойму на його першому засіданні.

Бенешівським шляхом...

ПРАГА ШЕ ДОСІ НИЧОГО НЕ НАВЧИЛАСЯ.
НОВЕ НЕПОРОЗУМІННЯ.

Словацьке Пресове Бюро подало таку вістку: В суботу ген. Прхала відбув конференцію з карпатоукраїнськими міністрами, на якій дішло до поновного непорозуміння. Ген. Прхала поставив вимогу, щоб карпатоукраїнський уряд підчинився зповні Празі, на що дістав відповідь, що карпатоукраїнський уряд не зрештигує зі своєї незалежності.

До цієї вістки Словацьке Пресове Бюро додало такий коментар: Прага досі нічого не навчилася й у своїй внутрішній політиці намагається далі йти централістичним шляхом Бенеша. Не вважаючи на трагедію, яка їх стрінула, вони й далі не занекали у внутрішній політиці тих метод, які привели на них катастрофу.

РОБОТА ГЕН. ПРХАЛІ.

ВІДЕНЬ. ПАТ. „Фелькішер Беобахтер“ повідомляє про зріст напруження на Підкарпатській Русі між українцями і чехами, приписуючи це роботі ген. Прхали.

РОЗБРОЄННЯ ВІДДІЛІВ СІЧІ?

ХУСТ. ПАТ. Згідно з отриманими тут вістками чеська військова влада й жандармерія пересели розбрюєння відділів Січі в місцевості Королево над Тисою.

Почта Карпатської України працює правильно.

ПОЧТОВА КОМУНІКАЦІЯ НАЛАДНАНА.

ПРАГА. КУП. Чеська преса підкреслює поправу у поштової комунікації Карпатської України. Після налагодження залізничної комунікації почта функціонує вже зовсім правильно.

ПРИЙМАЮТЬ НОВИХ СЛУЖБОВИКІВ.

ХУСТ. КУП. Дирекція почт проголосила, що приймає коло 70 нових службовиків у віці 18—45 літ, що мають покінчену щонайменше горожанську школу.

Підготовляють законопроекти для сойму.

ХУСТ. КУП. На засіданні ініціальної комісії при уряді Карпатської України ухвалено законопроект, між іншим про назву країни, про урядову мову, про державний герб та прапор, про реорганізацію гірничої служби та про нострифікацію заграничних дипломів.

КУРАТОРІЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ.

ХУСТ. КУП. Міністерство шкільництва іменує кураторію для українського державного театру, складену з чотирьох членів.

ТРАНСПОРТ РОБІТНИКІВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ХУСТ. КУП. Транспорт робітничих родин до Німеччини збільшиться з 50 на 100 родин. Цей транспорт відіде 9-го березня п. р.

РЕЄСТРАЦІЯ РОВЕРІВ.

ХУСТ. КУП. Дирекція поліції видала розпорядок, щоби власники роверів мали з собою документи, що стверджують власність роверу. Цей розпорядок видано з огляду на крадіж роверів.

Прем'єр П'єрльо шукає виходу з врізи.

Після невдачі соціалістичного сенатора Судана — про що пишемо на іншому місці — створити новий бельгійський уряд, прем'єрові П'єрльові, який далі у стані диміїв'їє не справив уряду, не залишилося ніщо інше, як розв'язати парламент та розписати нові вибори. Але це був би один з найгірших виходів. Нові вибори, щодо яких невідомо, чи вони створили би якусь нову парламентарію більшість для уряду, мусіли би відбуватися в атмосфері нечуваного розгарячення, що його викликає справа д-ра Мартенса й згогнення взаємн між нальонами і фавмандами.

Тому прем'єр П'єрльо скликав у суботу позасідання засідання свого димісіонального кабінету, щоб вичислювати, чи можна ще створити

уряд у римах теперішнього парламенту. Саме на цьому засіданні виявилася, що є змога під деякими умовами створити уряд спертий на своїх партіях: католицькій та соціалістичній. У зв'язку з цим у політичних колах появилися чутки, що (мовірно в понеділок король призначить нового прем'єра, який намагатиметься створити уряд на підставі порозуміння двох аґданських партій.

Прем'єр П'єрльо відбув у неділю довгу розмову з сенатором Суданом і з королем. потім скликав засідання ради міністрів, яка — кажуть — мала розглянути можливість розв'язання парламенту. Після засідання прем'єр П'єрльо відбув ще одну розмову з королем.

Зміна дипломатів в Іспанії.

ПРИЗНАЧЕННЯ МАРШАЛА ПЕТЕНА ВИКЛИКАЛО ВЕЛИКЕ ВРАЖІННЯ В ІСПАНІЇ.

ПАРИЖ. ПАТ. Делегат міністерства закордонних справ Роша вернувся в суботу рано з Іспанії. Дир. Роша заявив журналістам, що призначення маршала Петена на становище амбасадора в Бургос викликало велике враження в цій націоналістичній Іспанії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ПРИ ЧЕРВОНОМУ УРЯДІ ВІДПЛИВ ДО АМЕРИКИ.

ШЕРБУРГ. ПАТ. Амбасадор Зауценіх Держа у республіканській Іспанії відплив до Нью-Йорку. Амбасадор поїхав Барселону у хвилині коли до неї входило націоналістичне військо.

АНГЛІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР У НАЦІОНАЛЬНІЙ ІСПАНІЇ.

БАГДАД. ПАТ. Новий британський амбасадор у Бургос сер Моріс Петерзон, що був представником Великої Британії в Іраку, 20-го березня приїде літаком до Лондону, звідки виїде до Іспанії, щоб перебрати там нове становище.

Бунт в Картагені.

БАСЕЛЬОНА. ПАТ. У зв'язку з вістками про бунт у Картагені фавота ген. Франко виїхала з Барселони спрямовуючись до Картагені.

СТ. ЖАН ДЕ ЛЮЗ. ПАТ. З'явилася повідомлення з Картагені (ан ілуть лавенті) бої. Радіостанція в Картагені проголосила в неділю емоційне комунікат, в якого виходить, що влада як завжди планує протавасаного року лавенті. Також і в околицях місцевості вивидло повстання проти республіканської влади.

Земля українському народові!

Земля — це підстава життя народів. Серед надзвичайно тяжких обставин оборони Український Нарід століттями свою землю перед навалами кочовиків, що йшли на його землю руйнівними походами. Тут кожна скиба і кожна межа і кожна ділянка степина полита кров'ю наших батьків. І всю ту землю обробляли наші батьки без огляду на те, чи вона була у володінні селян чи дідичів.

Отже справедливе, одностайне домагання всіх українських суспільних груп і політичних організацій та всього Українського Народу, щоб при парцеляції землі більшої площі одержувала землю виключно місцеве селянство. Це домагання тим більш справедливе, що ніде в Європі нема аж такого аграрного перенаселення, як у Галичині та на всій землі Польщі, бо навіть там в Україні. Своєю кров'ю і своєю працею викладав місцевий Український Нарід у цю землю і життя без неї не може.

Тимчасом від літ український селянин не може набути ні одного морга землі, бо проти його природних прав на землю різні польські чинники висунули на екстремістський український шовіністичний гасло: „Ані пяди землі в українські руки!“ Тому підписані українські політичні організації, за якими стоїть весь Нарід, підносять гасло протесту проти стосування у практиці такого найбільш несправедливого та протигосподарського гасла польських шовіністичних кол.

Спіраючись на закон про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р., польський уряд оголосив у Вістнику Законів з 15-го лютого ц. р. поіменний виказ мастів, що підлягають примусовому винувові та окремо парцеляційний план на 1940 рік з означенням висоти земельного запасу, що його треба розпарцелювати. Поіменний виказ мастів, що підлягають примусовому винувові і план так зв. добровільної парцеляції на черговий рік передбачують 58.187 гектарів лише з приватних мастів у Галичині та у воєводствах волинському й поліському. Таким робом знову кілька десятків тисяч гектарів землі на цій території мають змінити своїх правних власників.

Домагаємось відкликати розпорядки та інструкції, що не дають змоги українцям набувати землю, та вимагаємо припинити колонізацію.

Земельна реформа через колонізацію не приносить до оздоровлення аграрних відносин у перенаселеній країні з надміром карлуватих та економічно невинтарчальних господарств, тільки ці відносини ще погіршує, одночасно погіршуючи з соціальними також політичні умовини.

Без відкликання цих інструкцій і розпорядків заваля міністра земельних справ п. Понятовського, який він на з'їзді польської Господарської Ради в Тернополі виступив проти публічного ширення гасла „ні пяди землі українському населенню“ — не має ніякої практичної вартості.

Гасло: „МІСЦЕВА ЗЕМЛЯ МІСЦЕВОМУ АВТОХТОННОМУ СЕЛЯНСТВУ В ПРОПОРЦІЇ ДО ЙОГО НАЦІОНАЛЬНОГО І ВІРОСПОВІДНОГО ЧИСЛА“ об'єднує не тільки всі українські політичні та суспільні організації, не тільки всю українську інтелігенцію з усім українським народом греко-католицького і православною віросповідання, але за тим гаслом стоять також автохтонні селяни — римо-католики. Значить, весь хліборобський стан і весь Український Нарід стоїть за тим, що не вільно на цю перенаселену землю оправдувати колоністів зі заходу, бо вся парцелювана земля належить тільки місцевому селянству.

Під цим справедливим гаслом ми воли, ведемо і будемо вести політику українського народу. З того становища Український Нарід уступити не може і не уступить.

Львів, дня 1. березня 1939.

ЗА УНДО:

В. Мудрий.

В. Кузьмович.

ЗА ДРУЖИНУ КНЯГИНИ ОЛЬГИ:

Н. Малицька.

М. Рудницька.

ЗА У. С. Д. П.:

Д-р В. Старосольський.

Д-р Р. Сибінський.

ЗА У. С. Р. П.:

Д-р Іван Макух.

Д-р М. Стахів.

ЗА Ф. Н. Е.

Д. Паліа

Сильвестер Герасимович.

Промислова продукція Світового Союзу у планах і дійсній праці.

„ДРУГУ ПЯТИРІЧКУ ОСНОВНО ВИКОНАНО“.

Як відомо, друга п'ятирічка плану розвитку народного господарства в СРСР закінчилася 31. грудня 1937 року. Другу п'ятирічку не закінчено до чотирьох років, як це було з першою п'ятирічкою. Другу п'ятирічку не закінчено до чотирьох років як переможно заповідав це прем'єр-міністр совітського уряду Молотов 2. лютого 1934 року. Друга п'ятирічка закінчилася 31. грудня 1937 року. Але чомусь то тоді мовчала з цього приводу совіська преса. Не згадувала нічого про другу п'ятирічку і весь час у 1938 році.

Шойно 30. січня 1939 року опубліковано тези до доповіді Молотова про третю п'ятирічку, яка почалася 1. січня 1938 року. Цю доповідь має вголосити Молотов на XVIII з'їзді ВКП (б), що його скликають на 10. березня 1939 р., тобто по п'ятих роках по XVII, тоді як за статутом партії з'їзди слід скликати щодва роки.

Шойно там у Молотова знаходимо вперше дуже сукупі, дуже неясні вказівки про те, як виконано другу п'ятирічку. „Головне й вирішальне завдання другої п'ятирічки закінчення реконструкції народного господарства в основному виконано“ — говорить Молотов.

Що ж це саме значить „виконано в основному“?

Спробуємо розглянути ті позиції. Про їх наслідки можемо знайти вказівки в тезах до третьої. Будуть це цифри, річ може трохи за суха, за нудна. Та тільки ці сухі цифри промовляють дуже красномовно.

ВУГІЛЛЯ НАФТА І СТАЛЬ

Кам'яна вугільна промисловість СРСР за даними другої п'ятирічки, стояла 1932 року на 4 місці у цілому світі і на третьому в Європі. Вона цього року дала 64.300.000 тон кам'яного вугілля. Розгорнувшись за п'ять років кам'яновугільна промисловість, залишаючись на тому самому місці всесвітньої та європейської продукції, повинна б була дати 1937 року 152.000.000 тон вугілля.

Між тим тези третьої п'ятирічки, говорячи про виконання другої, виразно кажуть, що 1937 року кам'яного вугілля на душу населення в СРСР припадало менше ніж у Франції і значно менше ніж у Злуч. Державах, Англії та Німеччині, тобто, що СРСР опинився на четвертому місці в Європі і на п'ятому в цілому світі. А видобули цього року тільки 138.000.000 тон вугілля. Ніби другу п'ятирічку не виконано.

Нафтова промисловість, випродукувавши 1932 року 22.100.000 тон, повинна була за другою п'ятирічкою дати 1937 року вже 47.000.000 тон, а в дійсності дала тільки 30.000.000 тон. Отже і в ділянці нафтової промисловості другу п'ятирічку ніби не виконано.

Щодо чорної металургії СРСР 1932 року стояв на 5 місці у світі і на 4 в Європі, виробивши 6.200.000 тон чавуну, 5.800.000 тон сталі й 4.200.000 тон вальцювання. За другою п'ятирічкою чорна металургія в СРСР повинна була б вийти на друге місце у світі і на 1 місце в Європі, випродукувавши 1937 року 18.000.000 тон чавуну, 19.000.000 сталі та 14.000.000 вальцювання.

А в дійсності цього року випродуковано 14.000.000 чавуну, 17.000.000 тон сталі і 13.000.000 тон вальцювання. З компетентних слів голови совітського уряду Молотова довідуємося, що 1937 року на душу населення в СРСР припадало чавуну удвоє з лишком менше, ніж в Англії й Франції, в 2 з половиною рази менше ніж у Німеччині, в 3 рази менше ніж в Англії та Німеччині, майже в 4 рази менше ніж у Злуч. Державах.

Здається, нема сумніву, що і в ділянці чорної металургії другу п'ятирічку не виконано.

КОЛЬОРОВА МЕТАЛЮРГІЯ І ХЕМІЯ

У ділянці кольорової металургії СРСР у 1932 році займав 9 місце у світі й 2 в Європі щодо продукції міді і 2 місце у світі, а 9 в Європі щодо продукції алюмінію.

За другу п'ятирічку повинні бути збудовані Прибалтійський (на Уралі) і середньо-Ураль-

БЕМАР БЮРО

ТЕХНІЧНО-ПРОМИСЛОВЕ
ЛВІВ, ПЕНАРСЬКА 40, ТЕЛ. 247-48.
ПОСТАЧАЄ МАШИНИ млинсько-тартанові, мотори, переводить будови і реконструкції млинів та тартанів.
460 3-11

ський мідяний комбінат, Волховський, Дніпропетровський, Уральський і Кандалашський (у Карелії) алюмінієві фабрики, і року 1937 мідяна продукція в СРСР повинна була вийти на 3 місце в світі і перше в Європі, а алюмінієва на 2 в світі і на 1 в Європі.

На жаль у тезах 3. п'ятирічки не зазначено докладно про становище кольорової металургії в СРСР при кінці другої п'ятирічки, але зазначено, що ані згадані вище мідяні комбінати, ані алюмінієві фабрики досі не закінчені.

Отже здається, і в ділянці кольорової металургії друга п'ятирічка не виконана.

Ніби винятком є хемічна промисловість. За планом другої п'ятирічки вона року 1937 повинна була дати продукції на суму 5.700.000.000 карбованців у цінах 1926-27 рр., а за тезами 3-ї п'ятирічки вона дала її на суму 5.900.000.000 крб. в тих самих цінах. Ніби другу п'ятирічку виконано в цій ділянці навіть з перевищенням. Але мірник совітської валюти не дуже точний.

Цementна промисловість, що року 1932 мала 7 місце в світі і 5 в Європі, повинна була в році 1937 вийти на 2. місце в світі і на 1. в Європі. Та з тез 3. п'ятирічки довідуємося, що року 1937 вона дала продукції усього 5.400.000 тон і що цемент навіть на початку року 1939 є „дефіцитний“ продукт у СРСР. Ніби трудно говорити про висунення цементної промисловості на провідне місце в Європі, про що виконання другої п'ятирічки в цій ділянці.

МАШИНИ І ТКАНИНИ.

У ділянці машинобудування можемо використати дані металоборонних варстатів, яких виробили року 1932 15.000, намічали виробити року 1937 40.000 а в дійсності вироблено лише 36.000.

Паротягів, яких вироблювали року 1932 828 штук, намічали виробити року 1937 аж 2.900, а вироблено 1.568 штук.

Вантажних вагонів року 1932 вироблено 22.200, року 1937 повинні були їх виробити 128.000 штук, а виробили лише 86.000.

Інших даних в цій галузі не подано, але на підставі наведених важко сказати, що виконано другу п'ятирічку.

У легкій промисловості друга п'ятирічка мала значно посилити її виробничу потужність збільшивши потрібну її продукцію і поліпшивши якість. Щодо цього маємо в розпорядженні такі дані: року 1932 вироблено 2.719.000.000 метрів, року 1937 проектували виробити їх 6.250.000.000 а вироблено тільки 3.521.000.000. Рок 1932 вироблено вовняних тканин 91.800.000 метрів, року 1937 намічали виробити 270.000.000 а вироблено тільки 105.000.000 метрів.

Рок 1932 вироблено 81.900.000 пар швейного взуття, при кінці п'ятирічки намічали виробити 205.000.000 пар, а вироблено в дійсності 164.000.000 пар взуття. Переконаємося, що потрібного збільшення продукції легкої промисловості не досягнуто, другої п'ятирічки в цій ділянці не виконано.

ХАРЧІ ТА ЕЛЕКТРИКА.

Рок 1937 мусіла також збільшитися потрібна продукція харчової промисловості. Щодо виконання п'ятирічки знаходимо в тезах дані тільки про продукцію консервів. Рок 1932 вироблено 716 мід. баньок консервів, 1937 намічалось збільшити продукцію до 2.400 мід. баньок, а випродуковано тільки 873 мід. Отже нема підстав говорити ні про потрібне збільшення продукції в ділянці харчової промисловості ні про виконання другої п'ятирічки.

У ділянці електроенергії року 1932 в СРСР вироблено 13,4 мільярдів кіловаттодин. Рок 1937 намічали виробити їх 38 мільярдів, а вироблено 36 мільярдів. П'ятирічного плану знову не виконано.

У лісовій промисловості намічали за 2 п'ятирічки збудувати Камський, Кондопожський і Карелійський целюлозно-паперовий комбінат, Бирський і Красноярський паперові комбінати. Цих підприємств не збудовано, а про Кондопожський комбінат була чулка в совітській пресі, що його будівництво цілком зірвало. Рок 1932 вироблено 24,4 мід. кубометрів лісоматеріалу, року 1937 намічалось їх виробити 43 мід., а вироблено тільки 28 мід. Доведеться визнати, що й в лісовій промисловості другої п'ятирічки не виконано.

Земля українському народові!

Земля — це підстава життя народів. Серед надзвичайно тяжких обставин оборони Український Нарід століттями свою землю перадавав навалим кочовиків, що йшли на його землю руйнівними походами. Тут жила і кочовиця і кочовиця і кочовиця стежина полита кров'ю наших батьків. І всю ту землю обробляли наші батьки без огляду на те, чи вона була у володінні селян чи дідичів.

Отже справедливе, одностороннє домагання всіх українських суспільних груп і політичних організацій та всього Українського Народу, щоб при парцеляції землі більшої посілості одержувало землю винятково місце селянство. Це домагання тим більш справедливе, що ніде в Європі нема аж такого аграрного перенаселення, як у Галичині та на ободі землі Польщі, де навіть вже й на Волині. Своєю кров'ю і своєю працею складає місцевий Український Нарід у цю землю і жити без неї не може.

Тимчасом від літ український селянин не може набути ні одного морга землі, бо проти його природних прав на землю різні польські чинники висунули намір протиукраїнське шовіністичне гасло: „Ані пяди землі в українські руки!“ Тому підпіддані українські політичні організації, за якими стоїть весь Нарід, підносять голос протесту проти стосування у практиці такого найбільш несправедливого та протигосподарського гасла польських шовіністичних класів.

Спіраючись на закон про виконання земельної реформи з 28. грудня 1925 р., польський уряд оголосив у Вістнику Законів з 15-го лютого ц. р. поіменний виказ маєтків, що підлягають примусовому викупу та викремленню парцеляційний план на 1940 рік з означенням висоти земельного запасу, що його треба розпарцелювати. Поіменний виказ маєтків, що підлягають примусовому викупу і план так зв. добровільної парцеляції на черговий рік передбачують 58.167 гектарів лише з приватних маєтків у Галичині та у повітах колишнього й польського. Таким робом знову кілька тисяч гектарів землі на цій території мають змінити своїх правних власників.

Домагаємося відкликати розпорядки та інструкції, що не дають змоги українцям набувати землю, та вимагаємо припинити колонізацію.

Земельна реформа через колонізацію не приносить до оздоровлення аграрних відносин у перенаселеній країні з надміром напружених та економічно невідповідних господарств, тільки ці відносини ще погіршують, одночасно погіршуючи з соціальними також політичні умовини.

Без відкликання цих інструкцій і розпорядків закликає міністра земельних справ п. Понятовського, який він на з'їзді польської Господарської Ради в Тернополі виступив проти публічного ширення гасла „ні пяди землі українському населенню“ — не має ніякої практичної вартості.

Гасло: „МІСЦЕВА ЗЕМЛЯ МІСЦЕВОМУ АВТОХТОННОМУ СЕЛЯНСТВУ В ПРОПОРЦІЇ ДО ЙОГО НАЦІОНАЛЬНОГО І ВІРОСПОВІДНОГО ЧИСЛА“ об'єднує не тільки всі українські політичні та суспільні організації, не тільки всю українську інтелігенцію з усім українським народом греко-католицького і православного віросповідання, але за тим гаслом стоять також автохтонні селяни — римо-католики. Значить, весь хліборобський стан і весь Український Нарід стоїть за тим, що не тільки на цю перенаселену землю спрваджувати колоністів зі заходу, бо вся парцелювана земля належить тільки місцевому селянству. Під цим справедливим гаслом ми ведемо і будемо вести політику українського народу. З того становища Український Нарід уступити не може і не уступить.

Львів, дня 1. березня 1939.

ЗА УНДО:

В. Мудрий.

В. Кузьмович.

ЗА ДРУЖИНУ КНЯГІНІ ОЛЬГИ:

Н. Малицька.

М. Рудницька.

ЗА У. С. Д. П.:

Д-р В. Старосольський.

Д-р Р. Скибіньський.

ЗА У. С. Р. П.:

Д-р Іван Манук.

Д-р М. Стахів.

ЗА Ф. Н. Е.

Д. Паліа.

Сильвестер Герасимович.

Промислова продукція Совітського Союзу у плянах і дійсній праці.

„ДРУГУ ПЯТИРІЧКУ ОСНОВНО ВИКОНАНО“.

Як відомо, друга п'ятирічка плану розвитку народного господарства в СРСР закінчилася 31. грудня 1937 року. Другу п'ятирічку не закінчено до чотирьох років, як це було з першою п'ятирічкою. Другу п'ятирічку не закінчено до чотирьох років як переможно заповідав це прем'єр-міністр совітського уряду Молотов 2. лютого 1934 року. Друга п'ятирічка закінчилася 31. грудня 1937 року. Але чомусь тоді мовчала з цього приводу совітська преса. Не згадувала нічого про другу п'ятирічку і ввесь час у 1938 році.

Шойно 30. січня 1939 року опубліковано тези до доповіді Молотова про третю п'ятирічку, яка почалася 1. січня 1938 року. Цю доповідь має виголосити Молотов на XVIII з'їзді ВКП (б), що його скликають на 10. березня 1939 р., тобто по п'ятих роках по XVII, тоді як за статутом партії з'їзди слід скликати щодва роки.

Шойно там у Молотова знаходимо вперше дуже скупі, дуже неясні вказівки про те, як виконано другу п'ятирічку. „Головне й вирішальне завдання другої п'ятирічки закінчення реконструкції народного господарства в основному виконано“ — говорить Молотов.

Щож це саме значить „виконано в основному“?

Спробуємо розглянути ті позиції. Про їх наслідки можемо знайти вказівки в тезах до третьої. Будуть це цифри, річ може трохи за суха, за нудна. Та тільки ці сухі цифри промовляють дуже красномовно.

ВУГІЛЛЯ НАФТА І СТАЛЬ.

Каміня вугільна промисловість СРСР за даними другої п'ятирічки, стояла 1932 року на 4 місці у цілому світі і на третьому в Європі. Вона цього року дала 64.300.000 тон каміняного вугілля. Розгорнувшись за п'ять років каміняновугільна промисловість, залишаючись на тому самому місці всесвітньої та європейської продукції, повинна б була дати 1937 року 152.000.000 тон вугілля.

Між тим тези третьої п'ятирічки, говорячи про виконання другої, виразно кажуть, що 1937 року каміняного вугілля на душу населення в СРСР припадало менше ніж у Франції і значно менше ніж у Злуч. Державах, Англії та Німеччині, тобто, що СРСР опинився на четвертому місці в Європі і на п'ятому в цілому світі. А видобути цього року тільки 138.000.000 тон вугілля. Ніби другу п'ятирічку не виконано.

Нафтова промисловість, випродукувавши 1932 року 22.100.000 тон, повинна була за другою п'ятирічкою дати 1937 року вже 47.000.000 тон, а в дійсності дала тільки 30.000.000 тон. Отже і в ділянці нафтової промисловості другу п'ятирічку ніби не виконано.

Щодо чорної металургії СРСР 1932 року стояв на 5 місці у світі і на 4 в Європі, виробивши 6.200.000 тон чавуну, 5.800.000 тон сталі і 4.200.000 тон вальцювання. За другою п'ятирічкою чорна металургія в СРСР повинна була б вийти на друге місце у світі і на 1 місце в Європі, випродукувавши 1937 року 18.000.000 тон чавуну, 19.000.000 сталі та 14.000.000 вальцювання.

А в дійсності цього року випродуковано 14.000.000 чавуну, 17.000.000 тон сталі і 13.000.000 тон вальцювання. З компетентних слів голови совітського уряду Молотова довідуємося, що 1937 року на душу населення в СРСР припадало чавуну удвоє з лишком менше, ніж в Англії й Франції, в 2 з половиною рази менше ніж у Німеччині, в 3 рази менше ніж в Англії та Німеччині, майже в 4 рази менше ніж у Злуч. Державах.

Здається, нема сумніву, що і в ділянці чорної металургії другу п'ятирічку не виконано.

КОЛЬОРОВА МЕТАЛЮРГІЯ І ХЕМІЯ.

У ділянці кольорової металургії СРСР у 1932 році займав 9 місце у світі й 2 в Європі щодо продукції міді і 2 місце у світі, а 9 в Європі щодо продукції алюмінію.

За другу п'ятирічку повинні бути збудовані Прибалтійський (на Уралі) і середньо-Ураль-

БЕМАР БЮРО ТЕХНІЧНО-ПРОМИСЛОВЕ

Львів, ПЕКАРСЬКА 40, ТЕЛ. 247-48.
ПОСТАЧАЄ МАШИНИ млинсько-тартаків, мотори, приводить будови і реконструкції млинів та тартаків.
406 3-11

ський мідяний комбінат, Волховський, Дніпропетровський, Уральський і Кандалашський (у Карелії) алюмінієві фабрики, і року 1937 мідяна продукція в СРСР повинна була вийти на 3 місце в світі і перше в Європі, а алюмінієва на 2 в світі і на 1 в Європі.

На жаль у тезах 3. п'ятирічки не зазначено докладно про становище кольорової металургії в СРСР при кінці другої п'ятирічки, але зазначено, що ані згадані вище мідяні комбінати, ані алюмінієві фабрики досі не закінчені.

Отже здається, і в ділянці кольорової металургії друга п'ятирічка не виконана.

Ніби винятком є хемічна промисловість. За пляном другої п'ятирічки вона року 1937 повинна була дати продукції на суму 5.700.000.000 карбованців у цінах 1926-27 рр., а за тезами 3-ї п'ятирічки вона дала її на суму 5.900.000.000 крб. в тих самих цінах. Ніби другу п'ятирічку виконано в цій ділянці навіть з перевищенням. Але мірник совітської валюти не дуже точний.

Цементна промисловість, що року 1932 мала 7 місце в світі і 5 в Європі, повинна була в році 1937 вийти на 2. місце в світі і на 1. в Європі. Та з тез 3. п'ятирічки довідуємося, що року 1937 вона дала продукції усього 5.400.000 тон і що цемент навіть на початку року 1939 є „дефіцитний“ продукт у СРСР. Ніби трудно говорити про виконання цементної промисловості на провідне місце в Європі, про що виконання другої п'ятирічки в цій ділянці.

МАШИНИ І ТКАНИНИ.

У ділянці машинобудування можемо вихристати дані металургійних варстатів, яких виробили року 1932 15.000, намічали виробити року 1937 40.000 а в дійсності вироблено лише 36.000.

Паротягів, яких вироблювали року 1932 827 штук, намічали виробити року 1937 аж 2.900, і вироблено 1.568 штук.

Вантажних вагонів року 1932 вироблено 22.200, року 1937 повинні були їх виробити 128.000 штук, а виробили лише 86.000.

Інших даних в цій галузі не подано, але на підставі наведених важко сказати, що виконано другу п'ятирічку.

У легкій промисловості друга п'ятирічка не мічала значно посилити її виробничу потужність збільшивши потрійно її продукцію і поліпшивши якість. Щодо цього маємо в розпорядженні такі дані: року 1932 вироблено 2.719.000.000 метрів, року 1937 проектували виробити 6.250.000.000 а вироблено тільки 3.521.000.000 метрів, року 1932 вироблено вовняних тканин 91.800.000 метрів, року 1937 намічали виробити 270.000.000 а вироблено тільки 105.000.000 метрів.

Ріку 1932 вироблено 81.900.000 пар швейного взуття, при кінці п'ятирічки намічали виробити 205.000.000 пар, а вироблено в дійсності 164.000.000 пар взуття. Переконаємося, що потрійного збільшення продукції легкої промисловості не досягнуто, другої п'ятирічки в цій ділянці не виконано.

ХАРЧІ ТА ЕЛЕКТРИКА.

Ріку 1937 мусіла також збільшитися потужність продукції харчової промисловості. Щодо виконання п'ятирічки знаходимо в тезах тільки про продукцію консервів. Ріку 1932 вироблено 716 міль. банок консервів, 1937 намічалось збільшити продукцію до 2.400 міль банок, а випродуковано тільки 873 міль. Отже нема підстав говорити ні про потрібне збільшення продукції в ділянці харчової промисловості ні про виконання другої п'ятирічки.

У ділянці електроенергії року 1932 в СРСР вироблено 13,4 мільярдів кіловатгодів. Ріку 1937 намічали виробити їх 38 мільярдів, а вироблено 36 мільярдів. П'ятирічного плану знову не виконано.

У лісовій промисловості намічали за 2 п'ятирічки збудувати Камський, Кондопожський, Карелійський, Кольовозо-паперовий комбінат, Кирський і Красноярський паперові комбінати. Цих підприємств не збудовано, а про Кондопожський комбінат була чука в совітській пресі. Його будівництво цілком зірвало. Ріку 1932 вироблено 24,4 міль. кубометрів піломатеріалу, року 1937 намічалось їх виробити 43 міль, а вироблено тільки 28 міль. Доведеться визнати, що й в лісовій промисловості другу п'ятирічку не виконано.

ТРАНСПОРТ І ГОСПОДАРСТВО.

Щодо транспорту, то залізничний вантажообіг з 169,3 млрд. тонно-кілометрів року 1932 мусів піднятися до 302 млрд. року 1937, в дійсності виконано навіть 355 тонно-кілометрів, отже маємо перевищення плану. Значно гірше стоїть справа з річковим транспортом: з 26,1 млрд. тонно-кілометрів року 1932 вантажообіг мусів збільшитися року 1937 до 63 млрд., а збільшився він тільки до 33 млрд. Морський вантажообіг з 18 млрд. повинен був досягнути 51 млрд., а досягнув 37. Ніби п'ятирічку й не виконано.

Встановити в якій саме пропорції не виконано другу п'ятирічку в галузі сільськогосподарства майже неможливо. План, наприклад, намічав гуртову продукцію ц. г. року 1937 в сотнарах: 1.105 міль. зернових і 353 міль. технічних культур, а тези, ніби бажаючи законспірувати наслідки, кажуть, що року 1937 с. г. дало продукції на суму 19,8 млрд. карбованців у цінах 26—27 р. Вирішити це співвідношення на нашу думку цілком неможливо. Є тільки одна позиція більш-менш виразна: тези 3. п'ятирічки визначають пересічно річний урожай зернових на кінець

другої п'ятирічки в 5,5 млрд. пудів, а за планом він намічався в 6,9 млрд. Другої п'ятирічки в ділянці с. г. не виконано, автім не обстоюють цього й тези.

Навряд, чи можна поважно говорити про виконання другої п'ятирічки в ділянці дальшого піднесення добробуту робітничих та колгоспних мас і підвищення рівня споживання трудящих в 2,5—3 рази, тим більше, що і тези стверджують, що не виконали наміченого зниження роздрібних цін на крам для широкого вжитку на 35 до 40%.

Наведені дані це не якесь тенденційне вибирання тільки негативних фактів. Зовсім ні. Подано все, що подають у надрукованих тезах 3. п'ятирічки, а іншого матеріалу про виконання 2. п'ятирічки покищо ніде не оголошено.

Може й справді з погляду марксистської діалектики вищенаведені дані можна назвати виконанням „в основному“ другої п'ятирічки, на людський розум і звичайний рахунок треба назвати звичайним невиконанням, якщо не цілковитим провалом другої п'ятирічки.

Г. Л.

Ендецький маніяк гарячкує...

ЕНДЖЕЙ ГЕРТИХ ТВЕРДИТЬ, ЩО НЕМА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Ченстохова, 28. II. 1939.

Дня 26. лютого ц. р. Енджей Гертих, відомий ендецький публіцист, виголосив у Ченстохові відчит на тему: „Закарпатська Русь і Україна“. Відчит відбувся в домі ендеків і слухачами були здебільша ендеки, хоч були також слухачі з інших партій. Тема зацікавила й деякого з тутешньої української колонії.

Прелегент обговорив наперед справу Карпатської України, котру називав раз „Карпатська Україна“, бо так її називають німці й уряд Волощина, але сам признавав назву „Закарпатська Русь“, бо ту країну — по словам Гетриха — так називає тамошнє населення і така її історична назва, а назви „Карпатська Україна“ чарів, мовляв, не признає, бо це вигадана назва для політичних цілей тих, що створили цього „виродка“ на злість Польщі й Мадярщини.

Карпатська Україна — це твір, через який Польща не має спільної границі з Мадярщиною. Мадярщина скривджена при розборі Чехословаччини, бо не дістала Закарпатської Русі, що тисячу літ належала до неї, Польща дістала під боком агітатора української проблеми в Польщі. Під впливом Карпатської України „розухвалісєн“ посли з УНДО і внесли до союму „неслиханє сьмяли“ проект, чого булиб не зробили якби не та Карпатська Україна. Карпатська Україна, українці на Закарпатті, уряд Волощина — це робота німців, які в Карпатській Україні мають більший голос ніж чехи. Нарід Карпатської України — це спокійні, темні русини, які цілим серцем бажають належати до Мадярщини, не хочуть ніякої України, має стероризовані „українською партією“ не можуть нічого вліати.

Уряд Волощина та „Січ“ перевели вибори до союму і дістали 93 проц. голосів на урядову листу, але ці вибори були нечестивим насильством, бо виборці мусили кидати картки до двох ури: за урядовою листом тайно, проти листи — явно.

Завданням поляків є, щоб Карпатської України не стало на світі, щоб ця земля дісталася до Мадярщини, щоб бідний стероризований нарід дістав волю.

Обговорюючи справу Наддніпрянської України прелегент заявив: 1) Не було і нема на світі ніякої України ані українського народу. 2) Україну й українців видумали жида й масонерія, Петлюра був страшним масоном. 3) Самостійну Наддніпрянську Україну хочуть створити німці через розбиття Росії, яку тоді економічно опанували б, а Україна булаб їх колонією. 4) Через розвал Росії і створення України Німеччина сталаб могутньою державою, яка своїми впливами узалежнила б від себе Польщу. 5) Самостійна Україна загрожувала б Польщі, бо до неї гравітували б галицькі і волинські українці. 6) З тих оглядів поляки всіми силами мусять не допустити до утворення самостійної України і у себе зліквідувати українську проблему через сполучення руського населення. 7) Є в Польщі такі поляки, що підтримують справу самостійної Наддніпрянської України через розчленування Росії, але це наївні люди, які не знають собі справи зі своїх поглядів. Здоровий розум диктує кожному полякові, що в Польщі не сміє бути українців і на світі України.

Отсе висновки реферату знаного вшехпольського публіциста п. Гертиха.

—о—

Німецька преса про Карпатську Україну.

(УПС) Нижче німецьких часописів принесла дописи з Карпатської України, в яких підкреслена вирішна роля „Карпатської Січі“ в дальшому розвитку держави та її підданців проти всього українського народу. Так пише шп. „Дер Фігер“ (Карльсруге, 22. 2.): „Українська людність у карпатських горах і на долах вірить, що вона стоїть на початку великого розвитку, який на її погляд може переломити римиці сьогодишності. І ця ідея великого завдання твердо вкорінена в молодих українцях, вона є основою освідненої роботи в країні і з доросту викльовується сьгодні вже інтелегентська верства, яка має чіткі напрямні. „Назад“ неможливе вже в розвитку Карпатської України! Молодь буде домагатися вирішної участі у формуванні долі країни, бо тільки вона одна виийшла неспляжена з політичного миналого. В ній першій довершився духовний перелом, вона виповнить боротьбу свого народу власною ідеєю і не буде узалежнювати свого історичного слова від задержання або незадержання якогось там парламентарного маніфату.“

У „Дер Фрайгайтскампф“ (Дрезден, 22. 2.) читаємо у статті „Нарід у тіні Карпат — змагається!“ на тему життєвого питання в Карпатській Україні таке: „Поволі стає трохи при-

гною і бруді... Закріплення внутрішньої постави національного українства робить щєраз більші поступи. Своєю військовою організацією „Січ“ українці почали рішучий похід уперед, який зчасом не затримається і перед халатами. „Українське Національне Обєднання“ відреклося вже у своїй програмі всякої фальшивої демократії, ставлячи на це місце особисту відповідальність та означивши, що тільки „українці по крові й походженні“ можуть бути членами руху. Молодь, що виростає в таких умовах, буде вже зовсім здорова.“

У „Франкфуртер Фольксблатт-і“ (21. 2.) читаємо у статті „Через Карпатську Україну“ теж про життів у Хусті, при чому автор пише: „Побіг цих нерадісних явищ у вуличній картині столичного Хусту є хвилини, які будять і кріплять віру у щасливе майбутнє цієї країни. Українська молодь, добре виросла і ядерно здорова, йде твердим кроком і з гордим поглядом вулицями, і не один старий жид, що від ранку до вечора торгується зі своїми співплемінниками перед дверима хат, кидає боязкий погляд у сторону представників молодого українського покоління, що безоглядно прямує поміж життєвими збїговими; жид адає собі справу, що теж у Карпатській Україні зявився небезпечний протиник життєвства. Мнєська молодь огча-

мр. В. Пазьдєрського
привертає
своєму волоссю
давній колір

Mag. №1
усуває парплі
і хоронить по-
лосся перед
випадом

піаується від 18 .р життя в ОНО „Карпатська Січ“ і носить сіро-зелені однострої, пошиті на лад європейських армій. Згідно з затвердженим статутом мають члени право носити зброю. Метою організації є оборона прилужних і національних інтересів Карпатської України, плекання збройного духа в українській людності, відпір ворожій пропаганді й допомога карпатсько-українському урядові в утримуванні спокою й безпеки“.

З інших статей слід згадати: „Нарід Карпатської України“ — довга стаття в журналі „Остлянд“ (Берлін, 15. 2.), низка репортажів про Карпатську Україну в берлінській „Дойче Альгемайне Цайтунг“, починаючи з 24. 2. і багато інших. На загально-українські теми принесла газ. „Райн-Фронт“ (Зарбрікен, 25. 2.) статтю про Т. Шевченка. Щораз більше в німецькій пресі зявляють з Карпатської України.

Багато пишуть німецькі часописи далі про положення українців у Польщі. Осє кілька наголовків статей і нотаток на цю тему: „Українці в Польщі“ („Франкфуртер Курір“ з 26. 2.), „Польсько-українське напруження“ („Бремер Цайтунг“ з 27. 2.), „Сильна мова українців у соймі“ („Дойче Цайтунг“, Райхенберг з 27. 2.), „Українці голосують проти польського бюджету“ („Данцігер Форпостен“ з 27. 2.) і багато інших.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50' — у великім виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Самоуправні вибори.

ЗБОРІВЩИНА.

Дня 27. лютого ц. р., останнього дня виношення зголошень кандидатів на радних до громадської ради у Красній, повіт Зборів, предсідник виборчої комісії Фридерик Трон, скарбовий комісар зі Зборова, не прийняв в урядовій годині зголошення кандидатів на радних від повнєвласника села Юстина Громовика. Цю відмову він мотивував тим, що не зміє читати по українськи, що треба б йому ще ходити до школи та вчитись української мови. Листа кандидатів з усіми заявами була виповнена згідно з новою виборчою ординацією. Внесено зажалення до староства у Зборові.

Громадяни села Красна.

Справа опції на прилучених землях.

На основі договору між делегаціями чесько-словацько-української федерації з мадарською делегацією населення земель б. Чехословаччини, що припали на основі віденського арбітражу Мадярщині, може до 6-ох місяців від 1. березня ц. р. вибрати собі громадянство чесько-словацько-української федерації або мадарське. Оптанті матимуть змогу до 1. вересня ц. р. покинути Мадярщину і навпаки. Договір спирається на подібнім договорі у справі опції між Німеччиною і Чехо-Словацьчиною.

—о—

ЯПОНСЬКА ЖАНДАРМЕРІЯ МОГТИМЕ ПОБОРЮВАТИ КИТАЙСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ У МІЖНАРОДНИЙ КОНЦЕСІ ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ. Райтер. Непорозуміння між Японією та владою міжнародної концесії в Шангаю покінчилося. Однозгідно стверджено, що влада концесії не може погодитися на те, щоб чужі війски могли патрулювати міжнародно концесію, але прихильно прийнято поміч японської поліції в боротьбі з тероризмом.

—о—

ГАНДІ ЗНОВ ГОЛОДУЄ.

РАДЖКОТ. ПАТ. Між князем маленької індійської держави Раджкот та його підданими дійшло до гострого непорозуміння. Ганді хоче змусити князя, щоб він допустив своїх підданих до участі у владі, тому почав голодувати. Лікарі стверджують, що стан його здоровля є заий.

ТРАНСПОРТ І ГОСПОДАРСТВО.

Щодо транспорту, то залізничний вантажообіг з 169,3 млрд. тонно-кілометрів року 1932 мусів піднятися до 302 млрд. року 1937, а дійсно виконано навіть 355 тонно-кілометрів, отже маємо перевипередження. Значно гірше стоїть справа з річковим транспортом: з 26,1 млрд. тонно-кілометрів року 1932 вантажообіг мусів збільшитися року 1937 до 63 млрд., а збільшився він тільки до 33 млрд. Морський вантажообіг з 18 млрд. повинен був досягнути 51 млрд., а отримав 37. Ніби п'ятирічку й не виконано.

Встановити в якій саме пропорції не виконано другу п'ятирічку в галузі сільського господарства майже неможливо. Плани, наприклад, намічав гуртову продукцію ц. г. року 1937 в сотнях: 1.105 міль. зернових і 353 міль. технічних культур, а тези, ніби бажаючи заковспірувати наслідки, кажуть, що року 1937 с. г. дало продукції на суму 19,8 млрд. карбованців у цінах 26—27 р. Вирішити це співвідношення на нашу думку цілком неможливо. Є тільки одна позиція більш-менш виразна: тези 3. п'ятирічки визначають пересічно річний урожай зернових на кінець

другої п'ятирічки в 5,5 млрд. пудів, а за планом він намічався в 6,9 млрд. Другої п'ятирічки в ділянці с. г. не виконано, автім не обстоюють цього й тези.

Навряд, чи можна поважно говорити про виконання другої п'ятирічки в ділянці дальшого піднесення добробуту робітничих та когоспних мас і підвищення рівня споживання трудящих в 2,5—3 рази, тим більше, що і тези стверджують, що не виконали наміченого зниження роздрібних цін на крам для широкого вжитку на 35 до 40%.

Наведені дані це не якесь тенденційне вибирання тільки негативних фактів. Зовсім ні. Подано все, що подають у надрукованих тезах 3. п'ятирічки, а іншого матеріалу про виконання 2. п'ятирічки покищо ніде не оголошено.

Може й справді з погляду марксистської діалектики вищенаведені дані можна назвати виконанням „в основному“ другої п'ятирічки, на людський розум і звичайний рахунок треба назвати звичайним невиконанням, якщо не цілковитим провалом другої п'ятирічки.

Гл. Л.

Ендецький маніяк гарячкує...

ЕНДЖЕЙ ГЕРТИХ ТВЕРДИТЬ, ЩО НЕМА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Ченстохова, 28. II. 1939.

Дня 26. лютого ц. р. Енджей Гертих, відомий ендецький публіцист, виголосив у Ченстохові відчит на тему: „Закарпатська Русь і Україна“. Відчит відбувся в домі ендеків і слухачами були здебільша ендеки, хоч були також слухачі з інших партій. Тема зацікавила й деякого з тутешньої української колонії.

Прелегент обговорив наперед справу Карпатської України, котру називав раз „Карпатська Україна“, бо так її називають німці й уряд Волошина, але сам признавав назву „Закарпатська Русь“, бо ту країну — по словам Гетриха — так називає тамошнє населення і така її історична назва, а назви „Карпатська Україна“ нарід, моваля, не признає, бо це видумана назва для політичних цілей тих, що створили цього „виродка“ на злість Польщі й Мадярщини.

Карпатська Україна — це твір, через який Польща не має спільної границі з Мадярщиною. Мадярщина скриджена при розборі Чехословаччини, бо не дістала Закарпатської Русі, що тисячу літ належала до неї, Польща дістала під боком агітатора української проблеми в Польщі. Під впливом Карпатської України „роззухвалісєн“ послан з УНДО і внесли до союму „неслиханє сьмяли“ проект, чого бузуб не зробили якби не та Карпатська Україна. Карпатська Україна, українці на Закарпатті, уряд Волошина — це робота німців, які в Карпатській Україні мають більший голос ніж чехи. Нарід Карпатської України — це спокійні, геть русини, які цілими серцем бажають належати до Мадярщини, не хочуть ніякої України, але стероризовані „українською партією“ не можуть нічого вдіяти.

Уряд Волошина та „Січ“ перевели вибори до союму і дістали 93 проц. голосів на урядову листу, але ці вибори були нечуваним насильством, бо виборці мусіли кидати картки до двох урн: за урядовою листом тайно, проти листи — явно.

Завданням поляків є, щоб Карпатської України не стало на світі, щоб ця земля дісталася до Мадярщини, щоб білий стероризований нарід дістав волю.

Обговорюючи справу Наддніпрянської України прелегент заявив: 1) Не було і нема на світі ніякої України ані українського народу. 2) Україну й українців видумали жида й масонерія, Петлюра був страшним масоном. 3) Самостійну Наддніпрянську Україну хочуть створити німці через розбиття Росії, яку тоді економічно опанували б, а Україна була б їх колонією. 4) Через розвал Росії і створення України Німеччина стала б могутньою державою, яка своїми впливами узаєждила б від себе Польщу. 5) Самостійна Україна загрожувала б Польщі, бо до неї гравітували б галицькі і волинські українці. 6) З тих оглядів поляки всіми силами мусять не допустити до утворення самостійної України і у себе зліквідувати українську проблему через сполучення руського населення. 7) Є в Польщі такі поляки, що підтримують справу самостійної Наддніпрянської України через розчленування Росії, але це наївні люди, які не здають собі справи зі своїх поглядів. Здоровий розум диктує кожному полякові, що в Польщі не сміє бути українців і на світі України.

Отсе висновки реферату званого вищепольського публіциста п. Гертиха.

П.

Німецька преса про Карпатську Україну.

(УПС) Низка німецьких часописів приєднала дописи з Карпатської України, в яких підтримано вирішну роль „Карпатської Січі“ в дальшому розвитку держави та її післядніщіві зупроти всього українського народу. Так пише нпр. „Дер Фіер“; (Карльсруге, 22. 2.): „Українська людиність у карпатських горах і на долах виріть, що вона стоїть на початку великого розвитку, який на її погляд може переломити релігійні сьогоднішніости. І ця ідея великого завдання твердо вкорінена в молодих українцях, вона є основою освідненої роботи в країні і з достроу викльовується сьогодні вже інтелігентська верства, яка має чіткі напрямки. „Нам неможливе вже в розвитку Карпатської України!.. Молодь буде домагатися вирішної участі у формуванні долі країни, бо тільки вона одна вийшла несплямлена з політичного минулого. В ній перший довершився духовний перелом, вона виповнить боротьбу свого народу власною ідеєю і не буде узалежнювати свого історичного слова від задержання або незадержання якогось там парламентарного мандату“.

У „Дер Фрайгайтскампф“ (Дрезден, 22. 2.) читаємо у статті „Нарід у тіні Карпат — змагальсьє“ на тему життєвого питання в Карпатській Україні таке: „Поволі стає трохи зримішим в задуманні життям, які тут крутяться у

гною і бруді... Закріплення внутрішньої постави національного українства робить щораз більші поступи. Своєю військовою організацією „Січ“ українці почали рішучий похід уперед, який зчасом не затримається і перед халатами. „Українське Національне Об'єднання“ відреклося вже у своїй програмі всякої фальшивої демократії, ставлячи на це місце особисту відповідальність та означивши, що тільки „українці по крові й походженні“ можуть бути членами руху. Молодь, що виростає в таких умовах, буде вже зовсім здорова“.

У „Франкфуртер Фольксблят-і“ (21. 2.) читаємо у статті „Через Карпатську Україну“ теж про життя у Хусті, при чому автор пише: „Побіч цих нералісних явищ у вуличній картині столичного Хусту є хвиляни, які будять і кріплять віру у шасливе майбутнє цієї країни. Українська молодь, добре виростає і ядерно здорова, але твердим кроком і з гордим поглядом вуличани, і неодиноким старим жид, що від ранку до вечора торгується зі своїми співплемінниками перед лаврами хат, кидає бонзкий погляд у сторону представників молодого українського покоління, що безоглядно примує поміж жидівськи збівоніш; жид алає собі справу, що теж у Карпатській Україні зявився небезпечний противник жидівства. Мужеськи молодь поса-

а **Mag** №1
усуває парплі
і хоронить мо-
лосся перед
випадом.

лізується від 18 р життя в ОНО „Карпатська Січ“ і носить сіро-зелені однострої, пошиті на лад європейських армій. Згідно з затвердженим статутом мають члени право носити зброю. Метою організації є оборона прилюдних і національних інтересів Карпатської України, плекання збройного духа в українській людині, відбір ворожій пропаганді й допомога карпатсько-українському урядові в утримуванні спокою й безпеки“.

З інших статей слід згадати: „Нарід Карпатської України“ — довга стаття в журналі „Остлянд“ (Берлін, 15. 2.), низка репортажів про Карпатську Україну в берлінській „Дойче Альгемайне Цайтунг“, починаючи з 24. 2. і багато інших. На загально-українські теми принесла газ. „Райн-Фронт“ (Зарбрікен, 25. 2.) статтю про Т. Шевченка. Щораз більше в німецькій пресі знімок з Карпатської України.

Багато пишуть німецькі часописи далі про подолання українців у Польщі. Ось кілька наголовків статей і нотаток на цю тему: „Українці в Польщі“ („Франкфуртер Курір“ з 26. 2.), „Польсько-українське напруження“ („Бремер Цайтунг“ з 27. 2.), „Сильна мова українців у соймі“ („Дойче Цайтунг“, Райхенберг з 27. 2.), „Українці голосують проти польського бюджету“ („Данцігер Форпостен“ з 27. 2.) і багато інших.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50' — у великим виборі у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Самоправні вибори.

ЗБОРІВЩИНА.

Дня 27. лютого ц. р., останнього дня вишення зголошенє кандидатів на радних до громадської ради у Красній, повіт Зборів, предсідник виборчої комісії Фридерик Трон, скарбовий комісар зі Зборова, не прийняв в урядовій годині зголошення кандидатів на радних від повнессласького села Юстина Грозовника. Цю відмову він мотивував тим, що не вмів читати по українськи, що треба б йому ще ходити до школи та вчитись української мови. Листа кандидатів з усіми заявами була виповнена згідно з новою виборчою ординацією. Внесено зажалення до староства у Зборів.

Громадяни села Красна.

Справа опції на прилучених землях.

На основі договору між делегаціями чесько-словацько-української федерації з мадлярською делегацією населення земель б. Чехословаччини, що припали на основі віденського арбітражу Мадярщині, може до 6-ох місяців від 1. березня ц. р. вибрати собі громадянство чесько-словацько-української федерації або мадлярське. Оптанти матимуть змогу до 1. вересня ц. р. покинути Мадярщину і навпаки. Договір спирається на подібні договори у справі опції між Німеччиною і Чехо-Словащиною.

ЯПОНСЬКА ЖАНДАРМЕРІЯ МОГТИМЕ ПОБОРЮВАТИ КИТАЙСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ У МІЖНАРОДНИЙ КОНЦЕСІІ ШАНГАЮ.

ШАНГАЙ. Райтер. Непорозуміння між Японією та владою міжнародної концесії в Шангаї покінчилося. Однозгідно стверджено, що влада концесії не може погодитися на те, щоб чужі вояки могли патрулювати міжнародно концесію, але прихильно прийняло погляд японської поліції в боротьбі з тероризмом.

ГАНДІ ЗНОВ ГОЛОДУЄ.

РАДЖКОТ. ПАТ. Між князем маленької індійської держави Раджкот та його підданими дійшло до гострого непорозуміння. Ганді хоче змусити князя, щоб він допустив своїх підданих до участі у владі, тому почав голодувати. Лікарі стверджують, що стан його здоров'я заний.

Виселили українця з Тернопільщини.

На днях виселили на 3 роки з доручення воєвідського уряду в Тернополі з тернопільського повіту, як прикордонного, молодого українця з Острова Богдана Анткова.

ського повіту, як прикордонного, молодого українця з Острова Богдана Анткова.

СССР покинув комітет неінтервенції.

МОСКВА. ТАСС. Тому, що льондонський комітет неінтервенції від довшого часу занехав діяльність і втратив рацію існування, совітський уряд відкликав від 1. п. м. свого представника з того комітету.

ВІДКЛИКАННЯ СОВІТСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА З КОМІТЕТУ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ НІКОГО НЕ ЗДИВУВАЛО.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Відкликання совітського представника із комітету неінтервенції до

справ Еспанії в жостом, який льондонські дипломатичні кола прийняли байдуже, не приважуючи до цього ніякого значіння. Ці кола пригадують, що видатки на вдержання комітету неінтервенції покривали майже цілості Велика Британія, Франція, Німеччина й Італія. Хоч комітет не сходився від минулого року, то своєї діяльності він не припинить, поки не закінчиться еспанська громадянська війна. Визнання уряду ген. Франка зовсім не змінює правного становища комітету.

Кабінетна криза в Бельгії загострюється.

КОРОЛЬ РОЗВ'ЯЖЕ ПАРЛЯМЕНТ.

Судав зрікся місії творити новий уряд, посади Брюсселі А. Макс тої місії не прийняв. Король закликав до себе б. прем'єра П'єрлю,

який — як говорять — дістав поручення розв'язати парламент і розписати нові вибори.

Загроза розвалу Чехо-Словаччини

Льондонські політичні кола оцінюють ситуацію в Чехо-Словаччині по зриванні переговорів між Прагою і Братиславою дуже поважно. Переговори тривали два дні, однак вони розбилися з приводу неуступливості словаків. „Дейлі Експрес“ твердить, що є зовсім поважні побоювання, що Чехословаччина розлетиться на три окремі зовсім незалежні держави. Словацький міністр та одночасно віцепрем'єр центрального уряду Сідор загрозив, що якщо Прага не виконає словацьких домагань, тоді Словаччина проголосить повну незалежність під протекторатом Німеччини.

Чехи вважають, що словацькі домагання надто великі. М. іншим словаки домагаються двох генералів у федеративній армії та одночасно створення власної армії з власним генеральним штабом. Вони домагаються теж 1,300,000 корон на виряд та озброєння „Глінькової Гвардії“, яка творила б щось у роді словацького СА.

ГОСТРА РАДІОВА ПРОМОВА МІН. СІДОРА.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Міністр Сідор вигосив до членів „Глінькової Гвардії“ промову, в якій він підкреслив, що словаки залишаться на віки вірні ідеям о. Глінки та на випадок потреби готові пролити за них кров. Словацький національний рух здобув повну перемогу і тепер словаки самі рішатимуть про свої справи. Здобутої влади вони вже ніколи не випустять із рук. Невдача, що П. зазнав давній чеський режим, болить деяких чехів і вони тому теж виступають часто проти словаків, які собі з того нічого не роблять. Бо правда по їх боці. Вони мусіли боронитися проти визиску чехів, які вважали Словаччину своєю колонією та за словацькі гроші розбудовували чеські краї, будували прегарні будинки у Празі і т. д. Зате Словаччина чимраз більше підупадала й убожіла. Слід підкреслити, — говорив мін. Сідор — що тільки на платнях, що їх виплачували коштом словаків чеським урядовцям у Словаччині, Сло-

ваччина стралила за минулих 20 років приблизно 14 мільярдів корон. Це тільки дрібна частина страт, що їх зазнали словаки через егоїстичну чеську політику. Якби словаки виконували волю від самого початку у своєму краю, то вони не мусіли б розписувати тепер внутрішньої політики. Тепер беручися з koniecznosti за такий засіб, міністр закликати у своїй промові, щоб усі словаки виконали свій національний обов'язок і допомогли державі перемогти перші труднощі.

ЯПОНЦІ ОКРУЖИЛИ 60-ТИСЯЧНУ КИТАЙСЬКУ АРМІЮ.

ТОКІО. Домей. У провінції Кіансу японці перевели дуже складну операцію: вони висадили на березі ріки Єн поважні сили, які закрили перстень довкола 60-тисячної китайської армії, яка тепер звідусіль окружена.

3.000 ЖИДІВ У КОНЦЕНТРАЦІЙНІМ ТАБОРІ В ГОЛЯНДІ.

АМСТЕРДАМ. ПАТ. Як подає преса, голландський уряд буде домагатися від парламенту мільона гульденів кредиту на оснування конц. траційного табору для трьох тисяч німецьких жидів, що нелегально втікли до Голландії.

Д-Р ШАХТ НЕ ПОЙДЕ ДО РУМУНІЙ.

БЕРЛІН. ПАТ. В берлінських колах дементують рішуче всі погослови про поїздку д-ра Шахта до Румунії. Міродатні німецькі кола заявляють, що нема ніякої потреби висилати д-ра Шахта до Румунії, в якій перебував недавно дир. Вольфат і мін. Функ. Д-р Шахт, який перебуває тепер поза Берліном, має туди приїхати в черговому тижні, після чого виїде він на кількатижневу відпустку.

ПРИЇЗД МІН. ГАФЕНКУ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА. ПАТ. В суботу приїхав до Варшави з окремою візитою румунський міністр закордонних справ Гафенку з жінкою. З міністром Гафенку приїхали теж визначні урядовці румунського міністерства закордонних справ та польський амбасадор у Бухарешті Рачинський. На прикордонній стації у Снятині привітали румунського гостя польські урядові представники. В суботу перед полуднем мін. Гафенку приїхав на варшавський двірець, якого там привітали незвичайно врочисто: мін. Бек із жінкою, представники міністерства закордонних справ, представники міста і т. д.

ЕМІЛЬ АРНОЛЬД-ГОЛЬМ.

Поетові мрії.

Вона не була гарна, та мала Герда Веддінг-гавсек. Її називали „малим генералом“, бо була самовладна й мала в собі щось мужеське, що ніколи не терпіло ніякого спротиву і це також проявлялося в її лиці. Її гострі, таврді риси були якби мужеські, а з її очей під густими бровами говорив такий самий розум. Замість краси дала їй природа розум, що вивищував її понад довкілля та ровесників. І вже взаранку вона стала самотницею і загарбалась у книжки та студії. Її ніхто не розумів, і вона шукала розваги в лектурі великих поетів, що відчували й думали так як вона тай мали подібну тугу в серці.

Найбільше полюбила Альберта Уліюса й читала всі його твори, які могла зарвати та щиро ним захопилась. У її дівочій світлиці всі ті твори лежали на століку та ще стояла там прибранна квітами його світлина, що її витяла з журналу і вставила в рамку. То був гарний, оградений пан, дотепний юнкр, але його очі були лагідні й меланхолійні. Вона пізнала в його творах усі жіночі постаті, з кожно з них мала з собою щось із тієї гордої постави до світу, та з тієї мрійливої романтики, що була також і в неї самої. Раз вона порішила написати до Альберта Уліюса лист і підписалася на ньому іменем Евеліни, одної з його жіночих крецій, яка їй найбільш припала до серця. Писала йому про безуспішне життя на провінції та що його книжки мов опій опияють порожнечу її буденщини.

Шукала палких, мрійливих слів, у яких хотіла висловити свою велику пошану тай сама полюбляла ту легкість, з якою падали слова з її пера.

Минали тижні, і Герда майже не сподівалася відповіді. Майже і соромилася, що вона занадто горда і стримана, пішла в листі на таку яву сповідь з власних почувань та на таке ідоолопоклонство. Але одного дня прийшла відповідь. Скоро й тремтливо роздерла Герда конверт листа. Уліюс писав, що її лист його розрадував і за-

хопив, та що він ще ніколи не мав читача своїх творів, щоб так цілковито його зрозумів, як саме вона. Її письмо дало йому таку сильну спонуку до дальшої праці, що йому не стало часу на скору листовну відповідь.

І так між ними почалося листування, що тривало довший час. Герда писала йому про її настрої та мрії, що їх розснювала в тихих годинах, а Уліюс мережав у відповідь потрохи еротичну канву у фантастичних колірках. Її його листи давали їй уявлене щастя, що її вколитувало.

Минали роки. Але життя примушувало її віддаватися за одного солідного урядничину з провінції, що був цілковитим контрастом до її вимріяного ідеалу. Та він давав їй одне: незалежність від її батьків — і вона, без довгої надуми, згодилась. Про своє вінчання вона повідомила коротко Уліюса. Від тієї хвилини скінчилося їх листування. Невже заболіла його та її холодна, формальна чемність?.. Вона цього догадувалась і вже більше не намагалась продовжувати цей гарний епізод її життя, що так потону в прозі буднів.

Її життя палило вже одноманітно при боці чоловіка, що її любив і шанував, але ніяк не розумів глибших струн її душі. Прибули діти, а з ними шоденна журя й вони заглушили всі ті відгуки, що вставали із глибин душі. Але в довгі вечори, коли її чоловік сидів у клубі, а діти вже покладалася спати, вона добувала пошесті Уліюса тай читала їх без утоми і живо. Читала вона про авантурнічії пригоди, які він аналізував та про одураливу пристрасть жінок, яких він описував, про шал любови та про гріховні ночі у великих містах та про все що сповняє життя або красою або проклятом. Її вечорі, коли вона сама собі належала, були для неї маленьким святом, малою прогулянкою в давно забуту країну мрій.

Одного дня захворіла Герда й за порадою лікарів мусіла в одній із берлінських санаторій піддатися операції. Коли вже відужувала й сиділа раз у саді санаторії в теплом сонячному сяйві, побачила схиленого чоловіка, що поволі

проходжувався. Його лице нагадувало Уліюса. В сестри-жалібниці вона довідалась, що це справді поет Уліюс, що він безнадійно хворий, що він уже доживає останні місяці свого життя, які ось тут переводить. Герда найшла нагоду до балачки з Уліюсом. По кількох конвенціональних словах спримувався бесіду на духовні та особисті теми. Говорила про його твори з таким гарячим захопленням, як колись давно в листі. І відтоді відбували часто свої проходи спільно.

— Чи багато любив ти в своєму житті, в естро? — запиталася Герда одного дня Уліюса в балачці і помітно тремтіння її голосу зраджувало зворушення в душі, яке вона старалась приховати.

— І так — і ні! — відповів Уліюс. — Як ти хочеш зрозуміти, чим є та любов узагалі. Сказати ніхто не зрахає короткохвилинних пригод. По правді любив я тільки одну-єдину жінку, якої ніколи в житті не бачив. Подумайте собі, однієї дні я дістав з провінційального містечка мрійливий, залюблений лист, підписаний іменем „Евеліни“, одним іменем із постатей жінок у моїх творах. Я відповів і почалося листування, з якого Евеліна розкрила мені цілі скарби своєї душі. Її стать прийняла в моїй душі реальні форми, мені здавалося, що її бачу й що вона живе біля мене. Ой, я знаю, що вона була прекрасна, моя Евеліна, що то була краса, якої не стрічається часто. І висока мусіла бути й горда, і здається мені, мусіла мати сині як шовки розмірні очі й довге, буїне русе волосся. Але ж одного дня повідомила мене, що кінчається і я вже більше не писав до неї.

Герда могла йому сказати, що та мала про старкувату жінку, якої ніхто не назвав би красотою, а яка ось тепер іде біля нього, що це Евеліна і що та велика, єдина любов у його житті — то був великий фантом, оманна, алеж не могла спромогтися на те, щоб так боляче крити йому очі й його розчарувати. Не хотіла забирати смертельно хворому поетові його красної омани, що так опромінювала його в злигодні важкого життя. Перекладає м. ж.

Пій XII. входить в обов'язки вселенського архієрея.

ВАТИКАНОВІ ПРИВЕРНУЛИ НОРМАЛЬНИЙ ВИГЛЯД.

Всі мешкання, приготівані у ватиканській алаті з нагоди конкляве, вже розібрано, келі кардиналів усунуто та закіндовано. Ватикан привернув нормальний вигляд. Зате в базиліці св. Петра почали підготову до коронації нового папи, яку визначили офіційно на 12-го березня.

„Джорнале д'Італія" повідомляє, що коронація Пія XII-го відбудеться мабуть не в середині базиліки, але у верхній людській, з якої папа після вибору поблагословив маси. Вибір верхньої людської на коронацію дозволить великій масі вірних, що зберуться на площі, добре бачити величавий коронаційний обряд.

ПАПА ПІЙ XII НА ПЕРШІЙ ЗБІРНИЙ АВДІЄНЦІЙ.

В неділю рано Пій XII прийняв пралатів з апостольської камери, якої функції вигасли з вибором папи. Потім папа прийняв групу о. о. Салезіян, яких був протектором. Середні і суботи, як це було у звичці померлого Пія XI, будуть зарезервовані і надалі на авдієнції для молодих подружж. У найближчу середу Пій XII, приймаючи новоженців, з'явиться на першій збірній авдієнції.

ПЕРЕД НОМІНАЦІЄЮ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ.

Справа номінації нового ватиканського державного секретаря досі невияснена. Італійська преса передбачує, що на це становище папа може покликати дипломата, який не є кардиналом. Такий дипломат міг би тимчасово

титул заступника державного секретаря, а кардиналом папа іменував би його на найближчому консисторі. Після кардинальської номінації він міг би повний титул державного секретаря.

У зв'язку з цим часописи пригадують, що Пій X іменував був на якийсь час заступником державного секретаря монс. Меррі дель Валь, який у моменті того призначення не був кардиналом. Кардинальський капелюх він міг би отримати на найближчому консисторі.

ПАПСЬКИЙ КОНСИСТОР.

Преса передбачує, що небагато після коронації Пія XII скличе консистор, щоб перевести деякі іменування. Між іншими має бути іменованний новий камерлінг. Не виключено, що папа заіменує нових кардиналів. Як відомо, у склад кардинальської колегії входить тепер 61 кардинал.

ПІЙ XII І КВІРИНАЛ.

Агенція Стефані повідомляє з Ватикану про характеристичний епізод, який трапився, коли папа йшов у похід до Сикстинської каплиці, де мав прийняти третій поклін кардиналів. У хвилині коли похід переходив через першу салью, Святіший Отець заприїмивши італійського амбасадора при апостольській столиці гр. Півніті Морьяно Кустоца, що стояв навколішках, зупинився і закликав дипломата, щоб підійшов до нього, після чого дуже сердечно стиснув йому руку. Прийняв при цьому дипломата добачують у цьому жесті Пія XII вислів його почуття супроти цілої Італії.

МІН. КВЯТКОВСЬКИЙ ПРОМОВЛЯВ НА РАДІ „ЗВІОНЗКУ ОФІЦЕРУФ РЕЗЕРВИ“.

В неділю відбулося у Варшаві засідання союної ради „Звйонзку Офіцеруф Резерви“, в якому взяв участь і виголосив промову віцепрем'єр Е. Квятковський.

Пештові посилли з бомбами.

„Скотленд Ярд" веде енергійне слідство у справі поштової посянки з вибуховим матеріалом, що її надано минулої п'ятниці в одному з поштових бюр у Лондоні. Посилку переслали знавцям. Здогадуються, що її вислали члени республіканської ірландської армії.

ЗГИНУВ АРАБСЬКИЙ ДЕЛЕГАТ НА ЛЬОНДОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЕРУСЛИМ. ПАТ. Адуан Нашашібі, один з делегатів поміркованої арабської партії на льондонську конференцію, вмер від ран, які він в суботу міг отримати. Адуан Нашашібу падали, як він як глядач брав участь у метчі копаного м'яча.

Рапорт про укріплення Лібії.

РИМ. ПАТ. Мусоліні прийняв марш. Бадоліо, який після повороту з Лібії склав шефові італійського уряду звіт про стан оборонних укріплень на західному пограниччі Лібії.

МАРШ. ГЕРІНГ ПРИЇХАВ ДО САН РЕМО

В неділю рано марш. Герінг разом з дружиною переїхав через Геную і в год. 11. приїхав спеціальним поїздом до Сан Ремо.

Неписьменність — велике нещастя одиначі й народу. Вона зупиняє людину й наріз у розвитку до вищих шаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведіння скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу цю найкраще вести за допомогою букваря з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотиків.

І. міжнародні торги Великої Німеччини

Великанський магазин, що ілюструє цілість німецького виробництва.

В неділю відкрили в Ляйпцігу великі весняні торги, яким офіційні чинники надали назву „Перші міжнародні торги Великої Німеччини“. Число виставців на цих торгах доходить цього разу до рекордового числа 10 тисяч, що репрезентують 28 європейських і заморських країн. Переважну більшість творить Німеччина разом з Австрією та Судетами.

Зацікавлення торгами незвичайно велике. З цілої Німеччини і всіх європейських країн приїхали тисячі купців і промисловців. Експонати розміщено в 24 павільйонах у середмісті. Терени торгів охоплюють разом простір 400 тисяч кв. м. Це один великанський магазин, що зображує цілість німецького виробництва, промислу та всяких, найбільш новочасних технічних здобутків. Дуже багато заступлені відділи: машиновий, радіовий, електротехнічний та конфекційний. Сензацію серед відвідувачів викликають малі авта для дітей і молоді, засоблені у функції що відповідають усім вимогам.

Торги відкрив міністр пропаганди Райху д-р Геббельс, який виголосив при цій нагоді довшу промову про господарську політику Третього Райху.

Катастрофа німецького літака в Альпах.

На днях військова стежа віднайшла в Альпах, 40 км. від Ніцеї, останки німецького літака „Далюс“, що розбився ще 24. лютого ц. р. Під останками літака лежали зруйновані тіла 11-ох жертв катастрофи під грубою верствою снігу. Здогадуються, що причиною катастрофи була сильна метель з бурєю, підчас якої літак розбився об один з верхів Альп. Літак курсував на шляху Берлін—Рим—Балгарські острови—Барселоно.

19-го березня не буде науки.

Міністр віросповідань та освіти видав розпорядок, що день 19-го березня залишиться у Польщі святом так, як його святкували за життя марш. Пілсудського. В тому дні не буде шкільної науки.

За що арештували діячів з „Фронту Національної Єдності“?

На іншому місці містимо коротку згадку про те, що у приватному мешканні редактора „Українських Вістей“ Степана Волинця та в його редакційному бюро поліція перевела ревізію, його самого арештувала та перевезла на переслухання до Станіслава. Цю вістку треба доповнити тим, що ред. Степан Волинець залишився у в'язниці у Станіславі з вивезеним туди передтим видавцем „Батьківщини“ й „Українських Вістей“ п. Василем Крохмалюком й арештованими там діячами станіславської області ФНЕ м-ром Михайлом Кушніром, м-ром Рогатинським та М. Кіндратом.

Інциденти на совісько-манджурському кордоні

ТОКІО. ПАТ. Агенція Домей повідомляє з Гейкінгу про два інциденти, що трапилися на совісько-манджурському кордоні. В суботу рано трьох совіських кінотчиків нелегально відіслали на манджурську територію обстрілюючи прикордонні стежі близько Суїфенго у провінції Кірін.

Другий інцидент трапився в неділю в год. 8-й рано. 40 воїків, що належать до совіської

прикордонної сторожі, передісталось на манджурську територію близько Кваніеттої на північ від смуги Суїфенго у провінції Кірін. Совіські воїки обстрілювали стежу складену з 20 манджурських воїків.

Манджурський уряд склав енергійний протест у генерального консула Совіського Союзу в Харбіні у зв'язку зі згаданими інцидентами.

Національна Еспанія вестиме незалежну політику.

У розмові з кореспондентом „Дейлі Хронікльс“ у Барселоні ген. Франко ще раз підкреслює охоту зберегти повну незалежність політики національної Еспанії. Навіть пядь еспанської землі не відстанеться під якебудь чуже панування — запевнив ген. Франко. Нова Еспанія не керуватиметься ані ідеєю реваншу ані ненависті. Світ мусить це зрозуміти. Перемога без згоди була б пустим тріумфом. Хочемо бути приятелями навіть тих, що досі були на-

шими ворогами. Коли наші вчорашні вороги захочуть щиро співпрацювати з нами, Еспанія своїми власними силами зможе відшукати місце, яке їй в Європі належить.

ЕСПАНИЯ ВИННА ІТАЛІЇ 8 МІЛІАРДІВ ЛІРІВ.

ПАРИЖ. ПАТ. „Експельсьюр" обраховує, що довг, який національна Еспанія затигнула в Італії за всякого роду доставки, доходить до 8 мільярдів лірів.

Гостина мін. Гогоре Гафенку у Варшаві

На іншому місці пишемо про приїзд румунського міністра закордонних справ Г. Гафенку до Варшави.

В часі свого побуту у столиці Польщі мін. Гафенку в суботу перед полуднем склав візиту мін. Беккові, прем'єрові ген. Сілаховському, марш. Сьміглову-Ридзіві та славя вінок на гробі невідомого воїна. Пополудні мін. Гафенку відвідали мін. Бек та прем'єр Сілаховський. Вечором мін. Бек виїхав для мін. Гафенку з довжиною обід. Ще того самого дня приймав мін. Гафенку проф. Сергійський, як заступник голови польсько-румунського товариства.

В неділю перед полуднем мін. Гафенку взяв участь у засіданні комітету польсько-румунського пресового порозуміння. В полудне відбулося сидання у президенти держави, якого через недугу заступив марш. Сьміглов-Ридзів. Вечором гостив міністра Гафенку і його дружину обідом румунський посол Франасоні. В цьому обіді взяли участь польські міністри та інші достойники.

В пополудневих годинах в неділю мін. Гафенку склав вінок на ступінях Бельведеру та оглянув Бельведерський музей.

Пій XII. входить в обов'язки вселенського архієрея.

ВАТИКАНОВІ ПРИВЕРНУЛИ НОРМАЛЬНИЙ ВИГЛЯД.

Всі мешкання, приготувані у ватиканській палаці з нагоди конляве, вже розібрано, келі кардиналів усунуто та зліквідовано. Ватикан прибрав нормальний вигляд. Зате в базиліці св. Петра почали підготову до коронації нового папи, яку визначили офіційно на 12-го березня.

„Джорнале д'Італія" повідомляє, що коронація Пія XII-го відбудеться мабуть не в середині базиліки, але у зверхній льоджії, з якої папа після вибору поблагословив маси. Вибір зверхньої льоджії на коронацію дозволить великій масі вірних, що зберуться на площі, добре бачити величавий коронаційний обряд.

ПАПА ПІЙ XII НА ПЕРШІЙ ЗБІРНИЙ АВДІЄНЦІ.

В неділю рано Пій XII прийняв пралатів з апостольської камери, якої функції виграли з вибором папи. Потім папа прийняв групу о. о. Салезіян, яких був протектором. Середи і суботи, як це було у звичай померлого Пія XI, будуть зарезервовані і надалі на авдієнції для молодих подруж. У найближчу середу Пій XII, приймаючи новоженців, появиться на першій збірній авдієнції.

ПЕРЕД НОМІНАЦІЄЮ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ.

Справа номінації нового ватиканського державного секретаря досі невияснена. Італійська преса передбачує, що на це становище папа може покласти дипломата, який не є кардиналом. Такий дипломат міг би тимчасово

титул заступника державного секретаря, а кардиналом папа іменував би його на найближчому консисторі. Після кардинальської номінації він міг би повний титул державного секретаря.

У зв'язку з цим часописи пригадують, що Пій X іменував був на якийсь час заступником державного секретаря монс. Меррі дель Валь, який у моменті того призначення не був кардиналом. Кардинальський капелюх він міг би отримати з рук Пія X на найближчому консисторі.

ПАПСЬКИЙ КОНСИСТОР.

Преса передбачує, що небагато після коронації Пій XII скличе консистор, щоб перевести деякі іменування. Між іншими має бути іменованний новий камерлінг. Не виключене, що папа заіменує нових кардиналів. Як відомо, у склад кардинальської колегії входить тепер 61 кардиналів.

ПІЙ XII І КВІРИНАЛ.

Агенція Стефані повідомляє з Ватикану про характеристичний епізод, який трапився, коли папа йшов у похід до Сикстинської каплиці, де мав прийняти третій поклін кардиналів. У хвилині коли похід переходив через першу сажу, Святий Отець заприпитав італійського амбасадора при апостольській столиці гр. Пініяті Морьяно Кустоца, що стояв навколішках, зупинився і закликав дипломата, щоб підійшов до нього, після чого дуже сердечно стиснув йому руку. Приявні при цьому дипломати додають у цьому жесті Пія XII вислів його почування супроти цілої Італії.

За що арештували діячів з „Фронту Національної Єдності“?

На іншому місці містимо коротку згадку про те, що у приватному мешканні редактора „Українських Вістей“ Степана Волинця та в його редакційному бюро поліція перевела ревізію, його самого арештувала та перевезла на переслухання до Станіславова. Цю вістку треба доповнити тим, що ред. Степан Волинець залишився у в'язниці у Станіславові з вивезенням туди передтим видавцем „Батьківщини“ й „Українських Вістей“ п. Василем Крохмалюком й арештованими там діячами станіславівської області ФНЕ м-ром Михайлом Кушніром, м-ром Рогатинським та М. Кіндратом.

Причина арештування невідома. Знає її тільки краківський всезнайко „ІКЦ“, який твердить тільки допускається злочину державної зради. Цікаве, чим арештовані могли допуститися державної зради, коли вони працювали в легальній політичній організації? Але в очах „ІКЦ“ кожний українець нічого іншого не робить тільки до пускається злочину державної зради.

У зв'язку з останнім арештуванням поліція переслухала у п'ятницю провідника ФНЕ п. Дмитра Палієва.

Інциденти на совісько-манджурському кордоні.

ТОКІО. ПАТ. Агенція Домей повідомляє Гейкінгу про два інциденти, що трапилися на совісько-манджурському кордоні. В суботу рано трьох совіських кіннотників нелегально віхало на манджурську територію обстрілюючи прикордонні стежі близько Суїфенго у провінції Кірін.

Другий інцидент трапився в неділю в год. 3-й рано, 40 вояків, що належать до совіської

прикордонної сторожі, передісталось на манджурську територію близько Кванігтої на північ від смуги Суїфенго у провінції Кірін. Совіські вояки обстрілювали стежу складену з 20 манджурських вояків.

Манджурський уряд склав енергійний протест у генерального консула Совіського Союзу в Харбіні у зв'язку зі згаданими інцидентами.

Національна Еспанія вестиме незалежну політику.

У розмові з кореспондентом „Дейлі Хронікль“ у Барселоні ген. Франко ще раз підкреслив охоту зберегти повну незалежність політики національної Еспанії. Навіть пядь еспанської землі не дістанеться під якебудь чуже панування — запевнив ген. Франко. Нова Еспанія не керуватиметься ані ідеєю реванжу ані ненависті. Світ мусить це зрозуміти. Перемога без згоди була б пустим тріумфом. Хочемо бути приятелями навіть тих, що досі були на-

шими ворогами. Коли наші вчорашні вороги захочуть ширі співпрацювати з нами, Еспанія своїми власними силами зможе відискати місце, яке їй в Європі належить.

ЕСПАНИЯ ВИННА ІТАЛІ 8 МІЛІАРДІВ ЛІРІВ.

ПАРІЖ. ПАТ. „Експельзіор" обраховує, що довг, який національна Еспанія затигнула в Італії за всякого роду доставки, доходить до 8 мільярдів лірів.

Гостина між Гейґоре Гафенку у Варшаві.

На іншому місці пишемо про приїзд румунського міністра закордонних справ Г. Гафенку до Варшави.

В часі свого побуту у столиці Польщі мін. Гафенку в суботу перед полуднем склав візиту мін. Беккові, прем'єрові ген. Складковському, марш. Сьміґлоу-Ридзюві та склав вінок на гробі невідомого вояка. Пополудні мін. Гафенку відвідали мін. Бек та прем'єр Складковський, а ввечері мін. Бек видав для мін. Гафенку з дружиною обід. Ще того самого дня приймав мін. Гафенку проф. Серпінський, як заступник голови польсько-румунського товариства.

В неділю перед полуднем мін. Гафенку взяв участь у засіданні комітету польсько-румунського пресового порозуміння. В полудне відбулося снідання у президента держави, якого через недугу заступив марш. Сьміґли-Ридз. Ввечері гостив міністра Гафенку і його дружину обідом румунський амбасадор Франасовічі. В цьому обіді взяв участь польські міністри та інші достойники.

В пополудневих годинах в неділю мін. Гафенку склав вінок на ступнях Бельведеру та оглянув бельведерський музей.

МІН. КВЯТКОВСЬКИЙ ПРОМОВЛЯВ НА РАДІ „ЗВІОНЗКУ ОФІЦЕРУФ РЕЗЕРВИ“.

В неділю відбулося у Варшаві засідання союзнаї ради „Зайонаку Офіцеруф Резерви“, в якому взяв участь і виголосив промову віцепрем'єр Е. Квятковський.

Пештові посилки з бомбами.

„Скотленд Ярд" веде енергійне слідство у справі поштової посилки з вибуховим матеріалом, що її надано минулої п'ятниці в одному з поштових бюр у Лондоні. Посилку переслали знявцям. Здогадуються, що її вислали члени республіканської ірландської армії.

ЗГИНУВ АРАБСЬКИЙ ДЕЛЕГАТ НА ЛЬОНДОНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЕРУСЛИМ. ПАТ. Адуан Нашашбі, один з делегатів поміркованої арабської партії на льондонську конференцію, вмер від ран, які він в суботу міг отримати, коли в нього в кишені вийшли зброї. Адуана Нашашбі напали, як він як глядач брав участь у метчі копаного м'яча.

Рапорт про укріплення Лібії.

РИМ. ПАТ. Мусоліні прийняв марш. Бадоліо, який після повороту з Лібії склав шефові італійського уряду звіт про стан оборонних укріплень на західному пограниччі Лібії.

МАРШ. ГЕРІНГ ПРИХАВ ДО САН РЕМО.

В неділю рано марш. Герінг разом з дружиною переїхав через Геную і в год. 11. приїхав спеціальним поїздом до Сан Ремо.

Неписьменність — велике несчастья одинокі й народу. Вона зупиняє людину й варі у розвитку до вищих шаблів культурного, господарського й політичного життя. Поведім скрізь завзяту боротьбу з неписьменністю українців! Боротьбу що найкраще вести за допомогою бувваря з читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотиків.

І. міжнародні торги Великої Німеччини

Великанський магазин, що ілюструє цілість німецького виробництва.

В неділю відкрили в Ляйпцігу великі весняні торги, яким офіційні чинники надали назву „Перші міжнародні торги Великої Німеччини“. Число виставців на цих торгах доходить цим разом до рекордового числа 10 тисяч, що репрезентують 28 європейських і заморських країв. Переважну більшість творить Німеччина разом з Австрією та Судетами.

Зацікавлення торгами незвичайно велике. З цілої Німеччини і всіх європейських країв приїхали тисячі купців і промисловців. Експонати розміщено в 24 павільонах у середмісті. Терени торгів охоплюють разом простір 400 тисяч кв. м. Це один великанський магазин, що зобразовує цілість німецького виробництва, промислу та аських, найбільш новочасних технічних здобутків. Дуже багато заступлені відділи: машиновий, радіовий, електротехнічний та конфекційний. Сензацію серед відвідувачів викликають малі авта для дітей і молоді, засоблені у функції що відповідають усім вимогам.

Торги відкрив міністр пропаганди Райху д-р Геббельс, який виголосив при цій нагоді довшу промову про господарську політику Третього Райху.

Катастрофа німецького літака в Альпах.

На днях військовий стежа віднайшла в Альпах, 40 км. від Ніцеї, останки німецького літака „Далюс“, що розбився ще 24. лютого ц. р. Під останками літака лежали зуглені тіла 11-ох жертв катастрофи під грубою верствою снігу. Здогадуються, що причиною катастрофи була сильна метелиця з бурею, підчас якої літак розбився об один з верхів Альп. Літак курсував на шляху Берлін—Рим—Балеарські острови—Барселона.

19-го березня не буде науки.

Міністр віроісповідань та освіти видав розпорядок, що день 19-го березня залишиться у Польщі святом так, як його святкували за життя марш. Піасудського. В тому дні не буде школярської науки.

Сторінка без політики.

Винаходи, на які чекає наше століття.

Ми живемо у столітті щораз-то нових винаходів. Мало нових земель і недоступних закутків відкриваємо, але винадуємо щораз-то нові способи, щоб нам було легше жити. Дехто каже, що від цього життя стало важче, все-ж на цікаві новини не може нарікати ніхто, навіть автор „Сторінки без політики“, що щодня мусять записати пону сторінку новин.

У XIX столітті вчені та звичайні смертніки були переконані, що після винаходів того віку не може бути ніяких більших і що це завершення поступу. Наш вік має зовсім протилежне переконання, а саме, що він щойно починає нову велику добу винаходів, що перемінатимуться способи життя. Американський учений С. С. Фармас видав книжку „Найближче століття, в якій горять головні проблеми науки, що будуть на черзі. Він тримається строго наукового ґрунту і не дає волю своїй фантазії.

Синтетичні вироб.

Живемо у столітті хемії. Органічній хемії вдалося досягнути сотні синтетичних виробів, яких природа не знає. Те, що цікавить людей найбільше — продовження життя та відмолодження належить покищо до царини експериментів. Багато субстанцій, що мають велике практичне значіння не піддаються ще синтезі: на 12 основних гормонів необхідних для життя всього два можна було витворити синтетичним способом, лабораторійно. Т. зв. ензими травлення покищо недоступні для такого виробу, синтетична пожива це ще таємниця будуччини. Найважливіша річ великої біологічної ваги була б винайти синтетичний холестерол тому, що гормони та вітаміни виводяться від холестеролу. Хеміки сподіваються, що колись вийдуть теж закони, за якими люди унаслідують різні прикмети.

Рідоти, що розпускають матеріали.

Друга проблема хемії — знати рідоти, що могли б розпускати всяку матерію. Таких рідот є вже сотні і їх кількість зростає з кожним роком; ніодна з них не розпускає целюлози. Коли її винайдуть зачнуть виробляти штучну нитку, що заступить шовк. Тепер уже маємо різні синтетичні матеріали, які випередили природу. Завдяки розтворі одного мінералу поширився колись дуже дорогий алюміній, тепер дешевий. Усякі ляки, фарби та перфуми, все це фабричні вироби, завдяки хемії. А кілька є сполук усяких металів! Тепер працює хемія над штучним кавчуком, штучним папером, штучною шкірою.

Енергія в атомах.

Атомічна фізика шукає способу, як сховати енергію, пригнати в атомах матерії. Пів фунта матерії має таку силу, що можна б ним, пустити в рух 30.000 тоннний корабель з Америки до Англії. Річ тільки в тому, щоб „вибухати“ враз усі атоми. А для цього здається треба (так собі уявляють досі) ще більшої енергії, щоб спричинити такий вибух. Це зовсім так само як з виробом золота; можна зробити міліграм витративши на нього стільки, скільки варт грам чи може деко. Покищо це мрія, над якою не перестають працювати вчені.

Машини заощажують працю.

Найбільше вчених та винахідників працює над практичними машинами. Розвиток техніки має передчасні на меті заощадити людям праці. Машина працює швидше, точніше, дешевше та довше. Фармас бідається, що в Америці нема ще машин, щоб при живих обійтись без людей, до самостійного доведення коров, до виробу пегод, до чистки бавовни, конопля, какави. Різні машини, що заступають урядовців, роблять за три години працю, 1000 годин людини. Є машини, що сортиють тканину, улаштовують на ящики, зливають ліфти, замиють во-

зи у переїзді з такою точністю, з якою ніколи людина не могла б виконувати праці довгий час. Ідеалом була б людина, що тільки винадує нові речі, „творить“, а все те, що можна звести до машинальної праці залишає машинам.

Природна енергія.

Машини мусять розв'язати велику справу рушійної сили, саме потрібної для різних машин, до чого досі вживаємо природних земних багатств. Вугілля та нафти не може вистати безконечно, тимбільше, що їх щораз більше треба до фабрик, авт, винаходів. Покищо ще не використані великі збірники води, як джерело енергії — моря, ріки, водопади. Невикористані теж вітри ані для млинів, ані для кораблів ні літаків. Найважливіше питання: чи не можна б схопити сонячного тепла — досі нерозв'язане практично. З рослин також не маємо ще повного вжитку: не всі з них можемо їсти, переробляти на матеріали чи ліки. Не інакше стоїть справа з освітленням; електрична лампка все ще дуже дорога, а думка, щоб використати „безплатне світло“ мільонів світильників не прикладана практично. Радіоактивні тіла з безмежним запасом енергії та тепла — небезпечні для людського організму.

Комунікаційні засоби.

З комунікаційних засобів залізниця поволі зникає з поверхні землі. Вона вимагає величезних капіталів і невпинної контролі над щораз довгими шляхами-рейками. Люди можуть переїжджати з місця на місце швидше та вигідніше, ніж залізницею — автами, автобусами, літаками. Авто буде щораз більше досконалітись і зможе їхати 160.000 км. не псуючись. Літак перевезитиме людей з Нью Йорку до Лондону за 10 годин, — може ще швидше. Смертельних випадків щораз менше — на 16 мільйонів кілометрів переїзду пасажирських літаків трапляється одна смерть.

Телевізія дасть небагато людям нагоду стежити у себе в хаті за подіями, що десь одночасно відбуваються у світі, — у телефоні можна буде чути якнайвірніший голос розмовця, а головне радіо можна буде носити при собі в кишені. Жінка пригадавши собі щось на вулиці зможе розмовляти з чоловіком, який сидить дома, чи навпаки.

Мінерали.

Мінерали у надрах землі ще дуже багаті, але люди видобувають їх щораз швидше і щораз частіше виробляють з них не тільки необхідні предмети, але і дрібниці для буденної приємності. Алюміній добуваємо тепер у місцях землі, де вона має його 50 відсотків, але на поверхні цілої землі алюмінію нема більш як 7 відсотків! У морі плаває золото, і якби його видобути звідти, то можна б цілу земну кулю вилити золотим пішохомом. Автім у морській воді воно знаходиться в одній мільйонній пропорції; досі туди за ним не шукають.

Міліярди пропадають на полях.

Хліборобство досі не працює під опікою вчених, щоб могло використати силу землі та хемічних винаходів як слід. Коли господарство переміниться у промислове підприємство, тоді кожна хата хлібороба матиме хемічну фабрику, машини та всякі апарати. Вже тепер відомо, що багато рослин можна використати для таких виробів як газу та алькоголю. Щороку на полях пропадають мільярди серед невикористаних відпадків соломи, висівків, травинки тощо. З них можна виробляти папір, усякі матеріали до буденного вжитку, так як з відпадків сукия чи дерева виробляємо папір.

Синтетичний харч.

Велике питання науки, на яке чекаємо кожного дня, зв'язане з новим способом поживи, т. зв. синтетичної, вироблюваної в лабораторіях, що могла б заступити плоди природи. Великий Бертельо вже думав про таку поживу. „Таблетки“ чи порошки замість великого обіду на тарілках упростили б життя мільйонам. Але труднощі в тому, що харч, щоб був страшний мусять мати теж свої розміри, бо шлунок вимагає праці. Найважливіше, щоб люди бідні не витрачали всього свого заробітку на прохарчування, ні посягали ні третини, ані щоб увесь вічний час тратили для заробітку на прожиток. Усі штучні харчі повинні бути аспешні, як природні. Але чи можна буде штучними виробами заступити яблучка, хліб, м'ясо, сумніваємось.

„Союз Українських Купців“.

Львів, вул. Гродзіцьких ч. 1/П. пов. - Тел. 256-59.

об'єднує все наше купецтво і промисел, — — — дає поради і поміч при оснуванні крамниць і промислу,

інформує у справах джерел закупу і цін, влаштовує курси купецького дошколу видає фаховий журнал „Торговля і Промисел“ та фахову бібліотеку.

Купці і кандидатів на купців! Читайте та переказуйте єдиний фаховий торговельно-промисловий журнал — Всі читальні і бібліотеки! Записуйте своїх членів купецькими та промисловими справами.

492

1-4

Чарлі Чаплін має 50 років.

ДЕ ВІН УРОДИВСЯ?

Ще їх не має, але 16. квітня буде їх мати. Де він народився? Неодне місто у світі твердить — зовсім як у відношенні до Колумба — що у льому стояла коліска того, що винайшов на радість мільйонів тип „Шарльо“. Поправді Чарлі Спенсер Чаплін уродився під ч. 287 Кенсінгтонської вулиці, на лондонському передмісті, званому Брікстон, де часто давали мандрівні провінційальні трупи. Його батько був російським жидом — співаком і коміком в однім паноптікум. Мати Чапліна була католичка з мішаною кров'ю англійки та італійки. Вона мала ще одну кров найважливішу для кар'єри свого сина: арстичну, бо була танцюристкою в мандрівному цирку, а часто виступала теж як драматична артистка в малих театриках. Її псевдонім був Флоранс Гарлей. Був такий час, що вона виступала теж в оперовій трупі, але найчастіше мусіла заробляти на життя своїх двох хлопців як... швачка. Старший Сідней був на два роки старший від Чарлі. Ці діти виховалися в нужді у лондонській дільниці жидівських емігрантів з цілого світа званій Вайтчепель. Чарлі Чаплін мав усього 5 років, коли вмер йому батько — збожеволівши.

Жест злочинця.

У різних американських стейтах неоднаково засуджують людей на смертну кару. У стейті Ютаг панує звичай, що засудженця стріляють. Саме недавно трапився випадок, що 39-літній душегубець Джон Дірінг запропонував іншу кару для себе. Перед смертю він заявив, що готов віддати свої очі, щоб урятувати зір сльопому. На ньому мали зробити експеримент, чи можна його здорові очі перещипити хворому. Перед присудом він випив склянку рому на здоров'я священника, що його висповідав, свого вартівного та на свою смерть. Дірінг витримав із найбільшим спокоєм підготовчі заходи до операції і станув перед п'яти воїками, що мали його розстріляти.

ГУМОР.

РЕЖНИЦЯ.

Два визначні артисти сиділи за столом і розмовляли на тему мови, яка вона неточна.

— Возьмімо, наприклад, такі загально поширені слова як „багато“ і „мало“. Чи можна подати дефініцію, яка різниці між ними?

— Чому ні? Возьмімо цегау. — Якто цегау? — Коли хочеш одною цегоую збудувати дім то це мало, коли одна впала тобі на голову, то це багато.

Що писало „Діло“ 50 років тому

— Нові польські станиці. На області станиць ниславського воєводства полики поширили акцію освоювання безвідсоткових кас, щоб зміцнити діяльність польських ремісничих гільдій. В останньому часі powstało 8 нових безвідсоткових кас, з того 3 в самому Станиславові, решта в Маріянополі, Лисці, Богородчані, Галичі та Кінчаках Нових, в яких живе велике число польських повоевнених колоністів. Деякі основно такі каси в Болехові, у Кинжворі, нов. Коломиї, в Делятині, в Людинічині та Бовшчаку, повіт Рогатин, у Сколім і також у Станіс. й Заболотній. — В селі Почапиндзах для Тернопіль збудовано прекрасну польську школу, якою пікуються санітери з Тернополя. — У Львові посвячено й переіано студентам

користування ще один польський „Дом Академіки ім. маршала Сьміглого Ридла“. — В Ключеві Великих, повіт Коломия, відбулось посвячення і відкриття „Відпочинкового Дому“ польських учителів.

— **Арештування функціонерів збірної громади.** Поліційні органи затримали і відставили — як подають урядово — до судового арешту в Залішках Гаврила Безпалка, Михайла Жукенка, Льва Якубішина та Івана Янишина, всіх функціонерів збірної громади в Угринівцях, залішківського повіту, за зловживання, доконувані від низки років при стяганні податків. При триманні забирали частину цих податків для себе. Сума вкрадених грошей, яку досі устійни-де, вносить 3.816 зол.

— **Підпалили стирти.** Вчора невідомі справці підпалили 3 стирти збіжжя на шкоду власника майна Карла Войцеховського в Лісниках, пов. Бережани. Збіжжя було зложено поза обсягом фільварку.

— **Напад на шляху.** Дня 1. ц. м. якісь 3 банди напали на шляху в Яблоніві, перемішляньського повіту, на фірманку, в якій їхали вчителі Ядвіга Штайншн, Марія Колодник і Тетяна Остасюк, усі з Яблонова, домагалися видати грошей. Наслідком алярму нападення грабінники втіли, виврававши переднім Марію Колодник торбинку і зарукавок.

— **Касовий вліт до гімназії в Стрию.** Вночі 2. ц. м. невідомі злочинці влізли через не замкнене вікно до канцелярії П. гімназії у Стрию, де розбили огнестрелу касу, забрали з неї готівку 40 золотих, радіо та валізковий телефон вартості 115 зол. Цієї самої ночі мабуть ті самі злодії дістались до канцелярії приватної української жіночої гімназії, що є в тому самому будинку на партері. Тут зрабували готівкою коло 50 золотих. Слідча влада стежить за злочинцями.

— **Зневаження державної емблеми.** ПАТ повідомляє, що в Застіночку, тербовельського повіту, хтось замазав державну емблему на почтовій скрині, вміщеній на домі „Товариства Школи Людовей“. Влада шукає енергійно справу чи справців.

— **Вбивство у Станиславівщині.** В часі, коли в хаті голови читальні „Просвіти“ в селі Добрилянах, станиславівського повіту, відбувалась нарада громадян у справі самоврядних виборів, хтось стріляв через вікно та поціли в крісвою кулею учасника наради господаря Запхляка Василя. Важко раненого Запхляка перевезли до шпиталю у Станиславів, де він на другий день помер. Хто стріляв і з якою метою — це повинна прояснити поліція.

— **Профанація гробівця родини Волянських.** Якісь чорні духи дістались оноді до родинної гробівця графів Волянських у підземеллі римо-католицького костела в Рівницях, бучацького повіту, і протверзували в трунах покійників усе горілки, шукаючи мабуть золотої шаблі гр. Волянського, яку дав йому перед 40 роками папа.

— **В Чехії та Словаччині зростає антисемітизм.** Організації чеських інженерів і лікарів ухвалили на своїх зібраннях, щоб обмежити доступ жидів до їх фахів.

Зі судової салі.

ЗА ОБРАЗУ ПОЛЬСЬКОГО НАРОДУ.

В п'ятницю 3. ц. м. відбулась перед окружним суддею д-ром Цибульським у Львові розправа проти о. Миколи Землянського, декана і пароха Яричева Старого. Прокуратура закидала йому, що він дня 28. травня м. р. в канцелярії міської управи в Яричеві перед присутніми там урядовцями мав заявити на тему смерті ба. п. полк. Е. Коновальця: „Це зробили ви, він загинув за ваші гроші“.

О. декан Землянський заявив на розправі, що він сказав це шартком, маючи на увазі не польський нарід, тільки урядовців, з яким розмовляв і сформулював свій жарг у схвильованні, коли почув іронічні зауваги про полк. Коновальця.

Суд засудив о. Миколу Землянського на два місяці безоглядного арешту за образи польського народу. Обвинувачував віцепрокуратор Філет, боронив м-р Кальба.

Оборона вносить відклики від цього засуду до апеляційного суду.

ЗА ПРОМОВУ НА СВЯТІ ШЕВЧЕНКА.

Дня 2. березня ц. р. відбулась перед окружним судом у Золочеві розправа проти Василя Станіславського з Нестанин, радзівського повіту, обвинуваченого в тому, що в березні 1938 року вголосив реферат на Шевченківському святі, в якому „лаклякав мешканців го-кут, неродности (слова) акту обвинувачення до віді-рвання полудиско-східних земель від Польщі“.

закінчуючи реферат словами: Борітеся — поборете! Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава і воля святая!“

Суд відложив розправу для переведення дальших доказів.

Обвинуваченого боронив м-р Євген Оленіцький.

† Посмертні згадки.

ВАСИЛЬ СОЧИНСЬКИЙ.

Дня 27. ц. р. вмер у Луцьку українець з Поділля, що виїхав у 1920 р. на еміграцію з урядом УНР, Василь Сочинський. Опинившись на Волині, небіжчик дістав посаду в Рільному Банку, яку займав до останніх хвилин життя. Не беручи участі в політичному житті, В. Сочинський не переставав по старій звичці з Поділля цікавитись українськими культурними справами, зокрема й особливо — видавничими.

Щеж заходами небіжчика В. Сочинського виїхав у Львові в 1921 р. з друкарні Наук. Т-ва ім. Шевченка перша друкована на цих наших землях евангелія українською мовою (під фірмою Видавництва „Поділля“, ч. 7). Цікавлячись церковними виданнями українською мовою, небіжчик брав участь у працях місцевої перекладової комісії. Він же був першим ініціатором Видавничого Т-ва в Луцьку ім. князя Константина Острозького; книжку цього видавництва, присвячену діяльності його патрона, недавно сконфіскували, про що „Діло“ подавало в новинках.

Похорон Василя Сочинського відбувся в Луцьку дня 1. березня. За труною небіжчика ми бачили майже всю луцьку українську інтелігенцію а перед труною — учнів української гімназії і численні вінки, прикрашені жовто-блакитними стрічками. В. Й. ПІ В. О.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Гостина театру ім. Котляревського. У нашому місті гостив український театр ім. І. Котляревського і виставив такі п'єси: „Маруся Богуславна“, „Тайвирний чоловік“, „Царина Грузія“, „Зоря над Почаєвом“, „Кирка з Львовом“ і „Шаріка“. За шість днів побуту театру був постійно битком пабітиків. Усі вистави пройшли з великим успіхом. На першій виставі повітав артисти д-р Ю. Оленіцький, представники драматичного гуртка „Сфінкс“ вручили театрові кіш вліт. В тиждень відбулась панакхда за ба. п. Венцеля в катедрі, яку правило 5 священників під звуки муж. хору „Душка“. Про гру артистів, стрій і декорації театру ім. І. Котляревського приходить говорити в суперлативах. Згадувати одного, того чи іншого, було б кривдою для цілої трупи. Блавацький змонтував знамениту пілієт і таку прецизійну машину, що дошукувались там чогось слобого — не легка справа. Уявляємо собі, як виглядали б вистави театру, коли б Блавацький не потребував рахуватися з малою оцією та зі скромними фінансовими засобами. Стрій у кожній виставі прекрасні, декорації кисти Боровика захоплювали. — З приводу останніх вистав театру ім. Котляревського треба зробити декілька зауваг під адресою господарів салі „Сокола“. Газдемо, що для добро самого „Сокола“ конечно треба звести оточні білети на долни. Щоб не було загрозливого натовпу, краще доставити візла радів сидячих місць. Треба позакладати вентилятори, бо відхилювання вікон підчас аній на оціні спричинює, що до салі відрається величезний гамір. Адміністрація мусить подбати, щоб кірсла не рипіли так болюче, що воно аж під серцем ріже. На те все „Сокол“ мусить аналити фонди: аналитися гроші на будову салі, мусить аналитися і на її поліпшення.

Б. Л.

ВАЖИЕ ДЛЯ ПАМ'ЯТИ Воїни на плацціостяхи суїні і шовки, дешемо і добре купити у фірмі **РОЖА БОТВІН** в лавоїдартній лавоїдартній ул. Ботмів 9.

ТЕРНОПІЛЬ.

В 125-ті роковини уродин Шевченка. Дня 12. березня ц. р. відбується в Тернополі заходом уоїх місцевих установ репрезентативний концерт у 125-ті роковини уродин Шевченка.

Вне по виборах. Не мажачи на заклик з центру і Пое. Комітету в Тернополі в справі самостійних виборчих лист отей громади оголошували компромісові українсько-польські листи кандидатів: Віла, Довжак, Кутівні, Романіка, Шляхтинні. Щазво тільки, не пойдуть на тому компромісі.

Дві професори в Нізлові. Дня 29. 1. ц. р. відбулось заходом читальні „Просвіти“ в Нізлові традиційне сальо професорів для домотих громадян. По показанні професорів о. павоїх С. Іванчук привітав гостей, сегодз про життямні такою гарною анічак: як сальоні професорів і побачив своїм парохіалям та гостям християн-

ськой, національної любові, яка в теперішніх часах українському народові дуже потрібна. По цих теплий і штрих оловах о. парох поділилось з присутніми професором, підчас вечері відіграно пєсу „Материна Сло-зінка“, яку підготувала п. Наталія Заринька, дружина місцевого лікаря. При закінченні вечері, що відбулась в дуже гарному та веселому настрою, забрала слово п. Наталія Заринька, як голова чит. „Просвіти“. Памі Заринька на семім вступі привітало подякувала нашим краліам: в Америці і Канаді, що найбільше жертву-вали на читальний дім у Нізлові і причинилися до того, що освітні праці в Нізлові оживилися. Потім дя-кувала всім гостям за численну участь і заважала при-сутнім, що як так даліше будемо у агоді і любові жи-ти та працювати, то напевно осягнемо ціл, до якої прагнемо. Після вечері гості баїлилися при муанці. Тиждень після цього заходом кружка Р. Ш. відбулась сальо професорів для молоді. Сальо зазначити, що і на-пів другій професорів, як на попередній сальо була битком набита. По посвяченні професорів о. парох С. Іван-чук, як голова Рільної Школи, привітав уоїх присут-ніх та звернувся до молоді як батько до своїх дітей в годній, і ширими словами подав їм навіаїли, якими вони мають бути в житті та закінчив словами І. Фран-ка: „Кожний думай, що на тобі мільйоні став стоїть і за долю мільйонів мусить дати ти одіт“. Потім молоді по-ділились професором і почалась сальо вечеря. Підчас вечері забрав слово один з членів Р. Ш., А. Волошин-Мриглад в імені всієї української молоді в Нізлові, ви-явив адрічність головної Рільної Школи о. Симеоні Іванчукові за його працю над молодзю та аніє мно-гоїтти. По вечері відбулась забала з танцями.

Спорт.

ФІНАЛИ ГАНІВКОВИХ МИСТЕЦТВ ПОЛЬЩІ.

У п'ятницю 3. ц. м. закінчилися в Катовицях фі-нальні амаганні за мистецтво Польщі. Останні три стріли дали такі висліді: Домб-Варшавська 4:0 (1:0, 1:0, 2:0). Цією перемогою адобу Домб пьогорічне мистецтво Польщі в газівні. Мистецтво Домбу було до-догої міри несподіванкою, бо всі сподівались, що пе-реможцем вийде, як кожного року Краковія. Домб адо-був мистецтво заслужено.

Чорні — Краковія 3:1 (1:0, 0:1, 2:0). Тех своєрідна несподіванка, бо по катастрофальній програмі Чорних із Варшавською, ніхто не міг сподіватися їх перемо-жливості над минулорічним мистцем Краковією.

У висліді цих амагань мистецтво адобу Домб, відоме мистецтво Варшавська (теж несподіванка). Гані-кову лігу покінче ЛКС.

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ ХУСТ.

В неділю 26. м. відбулась в Хусті загальні збори репрезентативного спортивного товариства Карпат-ської України СК Руси, на яких вибрано нову управу товариства та змінено наазу. Зборами проводив д-р По-пович, який запропонував Зборам надати потесне го-ловство т-ла прем'єрсаї о. д-рові А. Волошиніві, міністрові Ревасіві та кермачичеві міністерства шіль-ництва А. Штефанові. Цей анієсом прийняли Збори бурхливими оплесками. Головою т-ла став началь-ник міністерства адооруа і тіловитовання д-р Микола Долиная, його асстутинком директор поліції Юрій Вілей. Іншими членами виділу стали: А. Лавриниш, д-р Попович, професор Самійлович, д-р В. Комарин-ський, П. Паауханіт і професор Попович. Провідниками футбольної секції стали В. Федяк і П. Філія, синіа-кової секції П. Калабіна, легковаатники професор О. Небесний, пінг-понтові Ю. Філія, рутного мча і Бу-ковецький.

Нові виділові оточинного адобу Карпатської У-країни — це загальне відомі від давна спортові дієчі Карпатської України і вони дають пошу заповуку а-наїрашого розвитку репрезентативного товариства Карпатської України.

Багато уваги присвятили Збори справі аміні-люван, із багатьох проєктів вибрано проєкт ред. Філа-ка і хустський клуб дістає наазу „Український Спор-товий Клуб Хуст“ у скоротенні УСХ Хуст. Репрезен-тантові карпатскоукраїнського спорту мають анівай-крашні успіхи на новому шляху своєї діяльності.

ПОЧАТОК ФУТБОЛЬНОГО СЕЗОНУ В КАРПАТ-СЬКІЙ УКРАЇНІ.

УСК Хуст почав уже перші весільні тренінги на-грині і аполонні ц. м. почне прихотним аніступом офіційний футбольний сезон. Пралітне спортовне жи-ття почнеться не тільки в Хусті, але аніже з аміні-зним планом Тіролованого Союзу в цілому краю. На початок життя анізавідать повний спортовий сезон у цілій Карпатській Україні.

Нові книжки й журнали

ЖУРНАЛИ.

PRZEGŁAD SPOŁECZNY. Сазворісно роївісоеа загальним: працю сполечнзій і опієі над дзевієм. Rok XIII. Nr. 1—2. Styczeń—luty 1939. Lwów.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ. Nr. 66. Grudzień 1938. War- szawa.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Шкіряні каганці

і ремінці для поїз у найліпшій гатунку, ливни, гарячі продажі

РОБІТНИЙ І СКЛАД ГУРТОВОЇ ПРОДАЖІ
Н. Барер, Львів, Сикстуська 2.
а. 448 2-7

Театри.

Великий Театр.
Понеділок 6. III. год 6 веч. „Хитрощі в козацтві“.
Вівторок 7. III. год 7.30 веч. „Не більше як любов“.
Середа 8. III. год 7.30 веч. „Дань без трішки“.

Театр Рівнободності.
Понеділок 6. вівторок 7. і середа 8. III. год 7.30 веч. „Хтось із нас зооколов“ — двох акторів „Варшавський Цирк“.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.
МОСТІ ВЕЛИКІ:
а. III. Дав серцю волю.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).
ГОРОДОК:
а. III. Хам.

В другій половині березня гратиме театр у Перемислі.

КІНА.

АМФІТ: „Елісейські поля“ (Саша Гір).
АПОЛЛО: „Королева леду“ (Моя Гір).

АТЛАНТИК: „Геройська оточка“ та „Фіс“.

БАВКА: „Буревій“ та додатки.

БАЛТИК: „Погодишувати“, „Маски злочина“.

ВАНДА: „Десятьох з Півня“, „Пані Міністер гуляє“.

ГРАЖДИНА: „Остання бригада“.

ЕВРОПА: „Пані і козачка“ Гейрі Купер.

КАСІНО: „Триох пригоди“.

КОРЕННИК: „Гірський“.

МАРКУСЕНКА: „Лист до матері“.

МЕТРО: „Пані Валентина“.

МІРАЖ: „Ладівська гробниця“.

МУЗКА: „Паризька Сігнатура“.

НАГО: „У пухах розвідки“, „Віста до міста“.

ПАЛАС: „Суєза“ (Ліорета Ротт, Айна-Бела, Тирон Павер).

РАЙ: „Пісенька в Валентині“ з В. Півня.

РІВНОБ: „Присуд життя“.

РОКОС: „Серце має належати до Тебе“ — Величезна Діагі.

СВІТ: „Ворона осядла“, „Поверх кінше“.

СВЯТОВІД: „Розділ“, „Проступник“.

СТІЛЕВЕ: „Конфіліт“ і ревія.

ТОН: „Швидко скінчилися“, „Під жовтою злотини“.

УТІХА: „Правда перемігала“ і ревія.

ХІМЕРА: „Освітлені“ із Зарою Ле-Вієр.

ФОТОПЛЯСТИКОН:
(Марійський Майдан)

„Еспанія: Барселона, Валенсія, Кордова, Мадрид“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок 6. березня 1939.

7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика а. п. 8.00 Для шкіл. 8.10 Для дітей. Най-молодшим: „Турецький марш“ та „Мелодія“ пісеньки. 11.00 Для шкіл. 11.15 Салон. музика. 11.30 Салон. 12.00 Полудня а. п. 12.15 Для дітей і ревія: „Літній календар“ до весни. В класичній версії праці бюро, та інт. 12.30 „Модерн“ а. п. для дітей. 14.00 Концерт балет. 14.15 Господарські вістки. 14.30 Вірша. 14.45 Програма на завтра. 15.00 Для молоді: „Гришків мій“ Закарпатський черкаш. Н. Гавторша. 15.30 Орх. 16.00 Пополудневий денник. 16.05 Господарські вістки. 16.20 Нарк. хроніка: Історія. 16.35 Концерт солістів: Фортеніан Отавіана. спіл Ст. Русовичів товор. 17.15 Із гостиню у класичній дітей. 17.25 Оркестр мінюліт. 17.50 Як виконувати вітання. 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 18.05 Лівонська народна музика: Казарина українська в університеті. 18.20 Акт. а. п. 18.30 Легка музика на різні інструменти. 18.45 Кіт. 18.55 Кіт. і чиста музика. 19.00 Новинка а. п. 19.10 Різдво. 19.20 Орх. 19.30 Веч. денник. 19.45 Концерт солістів: Фортеніан Отавіана. спіл Ст. Русовичів товор. 19.55 Концерт у. п. 20.00 Концерт. 20.10 Концерт. 20.20 Концерт. 20.30 Концерт. 20.40 Концерт. 20.50 Концерт. 21.00 Концерт. 21.10 Концерт. 21.20 Концерт. 21.30 Концерт. 21.40 Концерт. 21.50 Концерт. 22.00 Концерт. 22.10 Концерт. 22.20 Концерт. 22.30 Концерт. 22.40 Концерт. 22.50 Концерт. 23.00 Концерт. 23.10 Концерт. 23.20 Концерт. 23.30 Концерт. 23.40 Концерт. 23.50 Концерт. 24.00 Концерт.

Шевські майстри і челядники

Ваші турботи спадатимуть, бо повнимося

повний курс шевського крою

на підставі якого кожний шевський майстер і челядник зможе суперничати з найкращим кравцем.

Підручник писаний так приступно, а рисунки такі ясні, що для шевців відпадає потреба курсів.

Підручник написав Яр. Булла при по-мочі ох. Студентів Брестя Дубина. Ціна 10.— зол., з поштовою пересилкою 10.50 зол., за післяплатою 11.50 зол. висилає В-во „БАТЬКІВЩИНА“, Львів Чарнецького ч. 8, I. 400 7-10

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІВ!

найліпші

УВАГА! ЦІНИ СТИСЛО ФАБРИЧНІ

а. п. 21.35 Поетичні повні, 21.55 Радіоа гутірка з Лодзі, 22.05 Концерт, капела, мелосопр., форт., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 7. березня 1939.

7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика а. п. 8.00 Для шкіл. 8.10 Орх. 8.50 Ранішні вістки. 11.00 Для шкіл: У вранні тисяча озер і білих котів, словесно-м. а. п. для старших дітей. 11.15 Балади з п. 11.57 Сигнал. 12.00 Полудня а. п. 14.00 Серед жінок: Модн., пісн., мелосопр., 14.30 „Тарас Шевченко“ літературний нарис в обробці С. Ковальчука, рецитатції Е. Леонової Сеник-Гришаків, 14.55 Біжучі вістки з міста та провінції. 14.50 Вірша. 14.55 Програма на завтра. 15.00 Всюди є життя — і на лодях, гутірка для молоді. 15.15 Техн. сиринка. 15.30 Орх. 16.00 Пополудневий денник. 16.05 Господарські вістки. 16.20 Фіс-госп. актуаль. 16.30 Соната, скрипка, форт., 17.15 Дігасинський в Італії. 17.30 З пісень по краях. 18.00 Фейлетон Ст. Васильєвського. 18.15 Для села: Курчата оздоблюють. Кооперативна хвиля. 18.30 Для робітників. 19.00 Розр. концерт: орх., сопр., кларнет, форт., 20.40 Веч. денник, метеоролог. вістки, спорт. програма на завтра. 21.00 Симф. концерт. 22.00 Атмосфер. прогулянки: Спирогрески різьби. 22.25 Віск. реєстри. 22.30 Сигнал (Німеччина). 22.35 Інформ. а. п. 23.00 Останні вістки. 23.05 Закінчення програми.

Середа, 8. березня 1939.

7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика а. п. 8.00 Для шкіл. 8.10 Добрий день, най-молодшим: „Турецький марш“ та „Мелодія“ пісеньки. 11.00 Для шкіл. 11.15 Салон. музика. 11.30 Салон. 12.00 Полудня а. п. 12.15 Для дітей і ревія: „Літній календар“ до весни. В класичній версії праці бюро, та інт. 12.30 „Модерн“ а. п. для дітей. 14.00 Концерт балет. 14.15 Господарські вістки. 14.30 Вірша. 14.45 Програма на завтра. 15.00 Для молоді: „Гришків мій“ Закарпатський черкаш. Н. Гавторша. 15.30 Орх. 16.00 Пополудневий денник. 16.05 Господарські вістки. 16.20 Нарк. хроніка: Історія. 16.35 Концерт солістів: Фортеніан Отавіана. спіл Ст. Русовичів товор. 17.15 Із гостиню у класичній дітей. 17.25 Оркестр мінюліт. 17.50 Як виконувати вітання. 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції. 18.05 Лівонська народна музика: Казарина українська в університеті. 18.20 Акт. а. п. 18.30 Легка музика на різні інструменти. 18.45 Кіт. 18.55 Кіт. і чиста музика. 19.00 Новинка а. п. 19.10 Різдво. 19.20 Орх. 19.30 Веч. денник. 19.45 Концерт солістів: Фортеніан Отавіана. спіл Ст. Русовичів товор. 19.55 Концерт у. п. 20.00 Концерт. 20.10 Концерт. 20.20 Концерт. 20.30 Концерт. 20.40 Концерт. 20.50 Концерт. 21.00 Концерт. 21.10 Концерт. 21.20 Концерт. 21.30 Концерт. 21.40 Концерт. 21.50 Концерт. 22.00 Концерт. 22.10 Концерт. 22.20 Концерт. 22.30 Концерт. 22.40 Концерт. 22.50 Концерт. 23.00 Концерт. 23.10 Концерт. 23.20 Концерт. 23.30 Концерт. 23.40 Концерт. 23.50 Концерт. 24.00 Концерт.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок 6. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА 7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові. БЕРЛІН 17.00 Шубертів та Бетовенів твори. 18.00 Розр. концерт. БРЮКЕЛЬ ФР. 21.45 „Орфей Коріс“ ком. оп. Гавіа. БУДАПЕШТ 12.10 Спіл. арфа. 12.30, 19.30 Спіл. музика. 17.10 Італ. солісти. 22.00 Салон. кантат. ВІДЕНЬ 15.30 Нарк.

БРИТВИ І АПАРАТИ до гоління можна дістати тільки в старій і фаховій перфумерії

С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.

Коперника 15 а і Галицька 16
НАИБІЛЬШИЙ вибір ножинок до гоління, кишенькових ножинок, ножинок, пильників, пенсетонок та інш. сталевих виробів

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 4. березня 1939.

1 кг. масла десерт. блонд без опак. 4.45
1 кг. масла буткового та бек. 4.40
1 л. молока 17—18 коп.
1 кг. сир. 402.1—
Температура зберігання на всі продукти

КУПО — ПРОДАЖ

ОКАЗІЯ, в привід родинного поділу продажі каменю двоповерхової будови, окремої будови, паркану, коморки, з городом, вільну від податків. — Вул. Гроховська. Дов. 9.000, ціна 112.000, повн. М. К. О. 45.000, вклад 67.000. Відомість: Бюро Муніцип. Львів, Явська 72, тел. 244-17. 967 10-19

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КРАВЧИНА шве по дому усе парфумерію. — Зголошення до Адмін. „Діло“ під „Дешеве“. 490 2-4

ШОФЕР з власним авто (лімузин) шукає посади. Вимоги дуже малі. Лист до Адміністрації „Діло“ під „Орх.“ 501 2-3

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛНИКА до інтересу порцеляни і банної бруківки у Львові з вкладом 10.000 зол. (або на половину готівка, а половину гіпотеза) — шукаю. Спіл. порцеляни. Зголошення під „Порцеляна“ до Адміністрації „Діло“. 498 2-3

РІЖНІ

ВИКЛЮЧНА продажі дят і фортепіано сувокулених „Ойос“ — фабрика М. Гамала і Сніг — Львів, ул. Давидова ч. 3. — Тел. 271-14. 427 6-11

УНЕВАЖНЮЮ виражаю урядові де-густацию на призначенні Володимира Дерича, жінка професора Яковича у Львові. 1-4

ОГОЛОШЕННЯ

Міська Управа в корол. стол. м. Львів. АВ. II/1—706/39.

У Львові, 3. березня 1939

ОПОВІЩЕННЯ.

Міська Управа в корол. стол. м. Львів подає до загального відома, що додатковий бюджет громади міста Львова на р. 1938/9, згідно з постановою ради п. 51, уст. 3. Розпорядку Муніцип. Внутрішніх Справ а. п. 6. грудня 1938 викладено в порозумінні з Муніцип. Скарбу „про спорядження і устаткування бюджету комунальних соціал.“ (Д. А. Р. П. Ч. 11. поз. 71 з 1938 р.) а змістний до перегляду з боку Вищої Муніцип. Управи, (затв. П. а. д. 267), впроваджує і тисня, а саме від 4. березня до 10. березня 1939 р. місто і соціал. від 9-го до 13-го.

Інтересованим платникам податків дані призначення право перегляду у агаданім речинні предмислярів знову кового бюджету та вносити застереження в дальшій речинні платників себто до 17-го березня 1939 року.

Президиент міста

Д-р Станіслав Острожський а. п.

506

В цьому місяці

відчислає звання кравецька фабрика „ПАВ“ Львів, Сикстуська 1. 15% опусту. Радіо скористати з нагоди і купувати Ваш бізнес доповнити.

ФІРАННИ, НАПИ, НАВИДНИ, шкоти, мебелі матеріали з навідами шкоти.

Френкель і Лідер Львів, Лесіонів 25 а павіра.

500